Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 20 גראשען | היינט 8 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 130/16130 | Łódź, Sroda 5 czerwca 1929 r. | זיבעטער יאהרגאנג | לאדז מיטוואך, כו אייר תרפ״ט | Nr. 130/16130

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71 | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע לאדז, פיעטריקאווער 21, טעל. 24-71

דאס אינערן=מיניסטעריום וועגן די געשעהענישן אין לעמבערג

די פראוואקאטארישע פאגראם-העצע פון לעמבערגער „קוריער פאראנני“. — פארשטענדיג דעמאלירט די רעדאקציע פון דער יודיש-פוילישער צייטונג „כווילא“ און פון לאקאל פון דער יודישער גימנאזיע. — סטודענטען פאדערן צו בעפרייען די ארעסטירטע און ערקלערן א גענעראל-שטרייק אויף היינט מיטוואך

וואס ערקלערט דער פיהרער פון דער פראצעסיע גלח ראקיצקי

לעמבערג, 4. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

דער פארפאל מיט דער פראצעסיע 'צוליב וועלכער עס זענען פארגעקומען די עקסצעסען, איז געווען אַ גאַנץ אונבעדייטענדער און קיין שום פוילישע צייטונג האט וועגען דעם נישט געשריבען.

די פראצעסיע איז פערביינעגאנגען פאר דער יודישער גימנאזיע אויף זיגמונטאווסקא גאס. אין גימנאזיע איז דאן געווען א פויזע און די שילער האבען ווי געוועהנליך געשפיפט און ארויסגעקוקט דורך די פענסטער.

פלוצלינג האט איינער פון המון זיך ואנג געטון, אז די יודישע שילער מאכען חוזק פון דער פראצעסיע. דער המון האט זיך געוואלט אריינרייסען אין דער גימנאזיע, אבער די פאליציי האט נישט נעלאזט.

קיין שום צייטונג האט וועגען דעם נישט געשריבען. נאר גאנץ אונערווארטעט האט דער לעמבערגער קוריער פאראנני אפגעדרוקט א העצערישע נאטיץ און די פאלגען זענען, אז מאנטאג 10 אזייגער פריה האבען זיך פאר דער גימנאזיע פערזאמעלט אנטיסעמיטישע קארפאראנטען, וועלכע האבען געשלאגען די יודישע שילער. פאליציי האט אבער ארומגערינגעלט די גימנאזיע און האט בעשיצט די שילער ביז זיי זענען נעגאנגען אהיים.

סענאטאר ד״ר שרייבער האט אינטערווענירט ביים וואיעוואדע, וועלכער האט צוגעזאגט אז ער וועט נישט דערלאזען צו קיין שום עקסצעסען.

לעמבערג, 4. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

אין משך פון גאנצען מאנטאגדיגען אוונד פון 8 ביז 11 א זייגער זענען אין לעמבערג פארגעקומען אנטי־יודישע דעמאנסטראציעס און ווילד־שטורמישע עקסצעסען געגען די יודישע דורכגעהער און די יודישע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס.

א המון פון עטליכע הונדערט פערזאן אונטער דער פיהרונג פון אנטיסעמיטישע קארפאראנטען האט זיך אין אוונד ארויסגעלאזט אין גאס און האט אויפ'ן וועג געשלאגען אלע יודישע דורכגעהער. די דעמאנסטראציע האט זיך קודם־כל אוועק געלאזט צו דער געביידע פון דער יודישער גימנאזיע וואו עס געפינען זיך די יודישע מענער און פרויען־גימנאזיעס, א האנדעלס־שולע און א העברעאישע שולע. דער צעווילדעטער המון האט צעבראכען דעם פערשלאסענעם טויער פון דער גימנאזיע און דעמאלירט דאס גאנצע הויז. עס זענען פערניכטעט געווארען כמעט אינגאנצען די וויסענשאפטליכע לאבאראטאריעס, ווי דער נאטור־וויסענשאפטליכער, פיזישער און כעמישער קאבינעטען.

אין גימנאזיע זענען גראד פארגעקומען מאטורא עקזאמענס די קאליגאנעם האבען, אריינרייסענדיג זיך אין בנין פון דער גימנאזיע שטארק צושלאגען די אבימורענטען און די עקזאמענירענדע לעהרער. דער דירעקטאר, וואס איז אנוועזענד געווען אויף די עקזאמענס אלס פערטרעטער פון שול־קוראטאריום, איז אנטלאפען נאכדעם ווי ער האט דורכגעווארפען ביים עקזאמען צוויי יודישע אביטורענטען.

באלד איז צו דער געביידע פון דער יודישער גימנאזיע אנגעקומען פאליציי אויף פערד און פוס־געהער און האט צוטריבען דעם המון. ביז שפעט אין דער נאכט איז די געביידע פון דער גימנאזיע געווען ארומגערינגעלט פון א באנדע קארפאראנטען אבער די פאליציי האט זיי נעהנטער צו דער געביידע נישט צוגעלאזט.

א צווייטער טייל פונ'ם המון איז אוועק צום בנין פון דער יודישער אקאדעמישער היים, האט צובראכען דעם אייזערנעם פארקאן און האט זיך אריינגעריסען אינעווייניג. דארט האבען די קאליגאנעם זיך געווארפען אויף די אנוועזענדע יודישע סטודענטען, די איינוואוינער פון הויז, און האט זיי שטארק צושלאגען, גלייכצייטיג האט די חברה זיך גענומען ברעכען דאס מעבעל און ארויסווארפען עס דורך די פענסטער אויף דער גאס. אלע שויבען פון אקאדעמישען הויז זענען אויסגעבראכען געווארען.

די פאליציי איז אויפ'ן ארט פון פארפאל אנגעקומען מיט א געוויסער פערשפעטיגונג, ווען די קאליגאנעם האבען שוין בעוויזען כמעט גענצליך צו דעמאלירען דאס הויז.

פון יודישען אקאדעמישען הויז האבען די דעמאנסטראנטען זיך א לאז געטון צו דער רעדאקציע פון דער יודיש־פוילישער צייטונג „כווילא“. דער לאקאל פון דער רעדאקציע ווי אויך די זעצעריי זענען גענצליך דעמאלירט געווארען. דער צעווילדעוועטער המון האט צובראכען די גרויסע ראטאציע־מאשין, צוויי זאץ־מאשינען, האט צעווארפען דעם גאנצען אויסגעזעצטען מאטעריאל, ה האט פערניכטעט איינינע האנד־מאשינען און האט צושלאגען איין זעצער פון דער צייטונג, א קריסט. דער גאנצער לאקאל פון „כווילא“ איז פערשיט מיט שויבען און שטיינער, וועלכע זענען דארט אריינגעווארפען געווארען פון גאס.

די דרוקעריי פון „כווילא“ איז אויך אזוי ווייט רואינירט געווארען, אז די צייטונג מוז זיך היינט דרוקען אין א פרעמדער דרוקעריי עס איז מעגליך, אז די צייטונג וועט מארגען איבערהויפט נישט ערשיינען.

אויפ'ן וועג האבען די קאליגאנעם אויך דעמאלירט דעם לאקאל פון דער ציוניסטישער אקאדעמישער ארגאניזאציע „אמונה“.

פון דער רעדאקציע פון „כווילא“ איז דער המון אוועק אין דער סינאגאגע אויף שעינאך־גאס האט דארט דעמאלירט די געביידע און אויסגעהאקט אלע שויבען.

אין די אלע ערטער איז די פאליציי אנגעקומען מיט א פערשפעטיגונג שוין לאחר המעשה.

עס זענען פערהאן א גרעסערע צאהל פערוואונדעטע יודען. צווישען דער יודישער בעפעלקערונג הערשט א געוואלדיגע צערודערונג און בהלה. עס איז שווער גענוי פעסטצושטעלען די צאהל פערוואונדעטע.

לעמבערג, 4. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

די אנטי־יודישע אונרוהען האבען געדויערט ביז 2 א זייגער ביינאכט. די קאליגאנעם זענען געלאפען איבער די גאסען, געשלאגען אלע יודישע דורכגעהער און געהאקט שויבען.

אין שטאט איז פערהאן א גרויסע צאהל פערוואונדעטע.

איצט איז שוין אין שטאט רוהיגער. די כוליגאנעם זענען שוין פערשוואונדען פון די גאסען. איבער די גאסען פאהרען ארום פערשטארקטע פאליציי־פאטרולען וועלכע היטען אפ די ארדנונג.

די סטודענטען פאדערן צו בעפרייען די ארעסטירטע

אויף היינט מיטוואך פראקלאמירט א גענעראל-שטרייק

לעמבערג, 4. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). מאנטאג שפעט אין אוונד האט א דעלעגאציע פון סטודענטען זיך געווענדעט צום ג׳ סטאראסטע קלאטץ און געבעטען צו בעפרייען די 40 ארעסטירטע אקאדעמיקער. פערזיכערענדיג, אז די רוה וועט מעהר נישט געשטערט ווערען.

סטאראסטא קלאטץ האט די בקשה אפגעזאגט און ערקלערט, אז פאר דער ארדנונג אין דער שטאט איז ער פעראנטווארטליך און ער גאראנטירט און נישט די אקאדעמישע יוגענד, און מיט לאבוסעם וויל ער בכלל נישט אונטערהאנדלען.

רינסטאג, זענען אין פאליטעכניקום פערשפרייט געווארען פראקלאמאציעס און אויפרופען נישט צו דערלאזען יודען אין פאליטעכניקום, ווי אויך וועגען די אקציע געגען דער צייטונג „כווילא“.

אויף היינט מיטוואך האבען די סטודענטען ערקלערט א גענעראל־שטרייק.

אויך די רעקטארען פון פאליטעכניקום און אוניווערזיטעט האבען זיך געווענדעט צום וואיעוואדע וועגען בעפרייען די ארעסטירטע סטודענטען. דער וואיעוואדע האט די בקשה אפגעזאגט.

אין אוונד איז פארגעקומען א מאניפעסטאציע פאר דער הפיסה. די פאליציי האט די מאניפעסטאנטען צוטריבען.

שטארקע פאליציי פאטרולען איבער די לעמבערגער גאסען

לעמבערג, 4. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אין דער שטאט הערשט רוה. איבער די גאסען געהען ארום שטארקע פאטרולען פון פאליציי און סאלדאטען. דארט וואו די קארפאראנטען זאמלען זיך אין גרעסערע גרופען ווערען זיי באלד דורך די פאטרולען צוטריבען. אלע לעמבערגער רעדאקציעס ווערען בעוואכט פון דער פאליציי. ווייל עס איז פערהאן א מורא פאר אן איבערפאל.

ערקלערונג פון אינערן=מיניסטעריום וועגען די געשעהענישען

ווארשא, 4 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אין צוזאמענהאנג מיט די אנטי־יודישע עקסצעסען אין לעמבערג, האט זיך דער מיטארבייטער פון „נייעם פאלקסבלאט“ געווענדעט אין אינערן־מיניסטעריום וועגען גענויע פרטים פון די געשעהענישען.

א הויכער בעאמטער פון אינערן־מיניסטעריום האט פאר אונזער מיטארבייטער ערקלערט, אז ביז־איצט זענען נאך קיין שום גענויע ידיעות נישט פערהאן. עס ווערט ערשט געפיהרט אן אויספארשונג. וואהרשיינליך האבען די קינדער פון גימנאזיום, ווי געוועהנליך בעת א פויזע: געשריען און געלארמט און דאס האט מעגליך ארויסגערופען א פערביטערונג ביי די אנטיילנעהמער פון דער פראצעסיע.

עס איז כאראקטעריסטיש, האט דער בעאמטער ווייטער ערקלערט, אז זונטאג, אינ'ם טאג פון דער פראצעסיע, זענען קיין אונרוהען נישט פארגעקומען און ערשט נאכדעם ווי עס האט זיך

(ווייטער זעה 8־טע זייט).

ELEKTROWNIA ŁÓDZKA

podaje do wiadomości Pp. Odbiorców energji elektrycznej na **OGRANICZNIKI,** iż ostateczny termin uregulowania należności za **rachunki II-go kwartału (różowe),** to jest za czas od 1 czerwca 1929 r. do 1 września 1929 r. **upływa dnia 10 czerwca r. b.**

Niewpłacenie należności w terminie wyżej wskazanym pociągnie za sobą skutki zerwania umowy zawartej na dostawę energji elektrycznej, oraz przerwę w dostawie prądu, bez uprzedniego o tem zawiadomienia.

W celu uniknięcia ścisku przy płaceniu w ostatecznym terminie, uprasza się o wcześniejsze regulowanie należności.

Przy płaceniu należy bezwzględnie przedstawić zapłacony rachunek różowy za I kwartał 1929 roku.

DYREKCJA
ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA ELEKTRYCZNEGO
Spółka Akcyjna.

7083

ציוניסט. אקציאנס=קאמיטעט אקצעפטירט דעם אגענץ-אפמאך מיט דער מארשאל=גרופע

בערלין, 4. (י. ט. א. טעלעגראפיש) אויף דער נאכט-זיצונג פון אקציאנס-קאמיטעט איז פערענדיגט געווארען די דיסקוסיע וועגען דער יודישער אגענץ, עס זענען דערנאך בעטראכט געווארען פראגען וואס האבען א שייכות צום בעפארשטעהענדען קאנגרעס און ביודושעט-פראגען.

בערלין, 4. (י. ט. א. טעלעגראפיש) מיט אלע שטימען געגען 2 האט דער ציוניסטישער אקציאנס-קאמיטעט אנגענומען א בעשלוס, אז דער אגענץ-אפמאך בעריקזיכטיגט די וועזענטליכע בעדינגונגען פון לעצטען ציוניסטישען קאנגרעס בנוגע דער אגענץ. ווייטער איז בעשלאסען געווארען, אז דער עקזעקוטיווע ווערט בעפולמעכטיגט אנצונעהמען אלע שריט צוזאמענצורופען די זיצונג פון דער אגענץ, גלייך נאך דעם ציוניסטישען קאנגרעס.

5 א זיינער פארטאגס האט לעאָ מאצקי געשלאסען די סעסיע פון אקציאנס-קאמיטעט.

בערלין, 4. (י. ט. א. טעלעגראפיש) רעפ. יצחק גרינבוים האט אויף דער זיצונג פון אקציאנס-קאמיטעט געהאלטען א לאנגע רעדע און ערקלערט, אז די אנגענומענע בעשלוסען זענען אין סתירה מיט די אמאליגע בעשלוסען פון קאנגרעס און אקציאנס-קאמיטעט בנוגע דעם אגענץ-אפמאך און דעריבער זענען די איצטיגע בעשלוסען נישט לעגאל.

בערטאלר פייוועל האט פארגעלעגט אויסצודריקען א דאנק דער עקזעקוטיווע פאר דער אפגעטוענער ארבייט.

איז לעמבערג איז שוין רוהיג

לעמבערג, 4 (טעלעפאניש). אין ציזאמענהאנג מיט די אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען פון די ענדעקישע סטודענטען האט די פאליציי דורכגעפיהרט ארעסטען צווישען די כוליגאנעס. 40 עהערנעכטען זענען ארעסטירט געווארען פערזאן, נעכטען ווידער 19. די ענדעקישע סטודענטען האבען היינט געפרובט ארויסצורופען עקסצעססען געגען די יודישע סטודענטען אין אוניווערזיטעט. צו קיין צוזאמענשטויסען איז אבער נישט געקומען.

געעפענט דעם וועלט=קאנגרעס פון יודישע פרויען

האמבורג, 4 (י.ט.א. (טעלעגראפיש). דא איז פארגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון אלוועלטליכען קאנגרעס פון יודישע פרויען. עס זענען אנוועזענד געוועזען פיל דעלעגאטען פון 14 לענדער. דער פארזיצענדערין פון דער אלוועלטליכער יודישער פרויען-ארגאניזאציע רבקה קאהוט זענען געמאכט געווארען בעגייסטערטע אוואציעס. ס'זענען אנגעקומען פיל בעגריסונגען, דער האמבורגער יודישער פרויען-פעראיין האט איינגעארדנט פאר דעם קאנגרעס א פייערליכער אויפנאהמע. דער אינטערעס צום קאנגרעס איז א געוואלדיגער און די בעראטונגען ווערען ערווארט מיט גרויס שפאנונג.

א יוד אין אינטערנאציאנאלען שידס-טריבונאל אין האאג.

קאפענהאגען (י.ט.א.) אלס דענישער פארשטעהער אין אינטערנאציאנאלען שידס-געריכט אין האאג איז בעשטימט געווארען דער יודישער יוריסט און הויכער בעאמטער פון אויסערן מיניסטעריום ה' געארג קאהן.

אין די יאהרען 1920–25 איז געארג קאהן געוועזן דער דענישער פארשטעהער ביים פעלקער-בונד. געארג קאהן האט פערפאסט א רייהע ווערטפולע ווערק וועגען אינטערנאציאנאלע רעכט און פילאזאפיע און איז דער הויפט-רעדאקטאר פון דער צייטשריפט „יורידיק טידסקריפט".

קבלת-פנים פאר יודישע אנטיילנעמער אין פ.ע.ן-קאנגרעס.

וויען (י.ט.א.) די ווינער יודישע און העברעאישע ליטעראטען גרייטען צו א פייערליכע אויפנאהמע לכבוד די יודישע אנטיילנעמער אין דעם אינטערנאציאנאלען קאנגרעס פון די פ.ע.ן.-קלובען, וואס וועט דא געעפענט ווערען דעם 24 ה. ח. אויך די ווינער יודישע קהלה וועט איינארדנען אן אויפנאהמע פאר די יודישע קאנגרעס-אנטיילנעמער.

פראפ. עמנואל לעווי מיטגליד פון דער עסטרייכישער וויסענשאפטליכער אקאדעמיע.

וויען (י.ט.א.) אויף דער יעהרליכער פערזאמלונג פון דער עסטרייכישער וויסענשאפטליכער אקאדעמיע איז געוועהלט געווארען אלס מיטגליד פון דער אקאדעמיע דער בעריהמטער יודישער ארכעאלאג פראפ. עמנואל לעווי. עמנואל לעווי איז א לענגערע צייט געוועזן פראפעסאר פון רוימער אוניווערזיטעט.

יודישער סטאלארשענקט א מאנדאלין דעם רומענישען קעניג.

בוקארעשט (י.ט.א.) דער יודישער סטאלאר גוטמאן פון בראילא האט זיך פארגעשטעלט אין קעניגליכען פאלאץ און איבערגעגעבען א מתנה דעם קליינעם קעניג מיכאיל א מאנדאלין, וואס ער האט אליין אויסגעפערטיגט. די מאנדאלין איז אין רומענישען סטיל און בעשטעהט פון 13,000 שטיקלעך האלץ. דער יודישער בעל-מלאכה האט אויף איהר געארבייט עטליכע חדשים.

שווייצארישע יודען אין דער „אגענץ".

באזעל (י.ט.א.) דעם 16-יוני וועט דא אבגעהאלטען ווערען א דעלעגירטען פערזאמלונג פון „שווייצארישען איזראעליטישען געמיינדע-בונד", וועלכע ווערט ספעציעל צוזאמענגערופען, כדי צו ענטשיידען די פראגע וועגען דער בעטייליגונג פון די שווייצארישע יודען אין דער „יודישער אגענץ".

יעהרליכער פערברויך פון כשר שפייז אין ניו-יארק.

ניו-יארק. (י.ט.א.) אין ניו-יארקער ערנעהרונגס-דעפארטאמענט איז פארגעקומען א קאנפערענץ מיט פארשטעהער פון די ראבינאט-אמטען, אויף וועלכער עס איז מיטגעטיילט געווארען, דאס אין ניו-יארק זענען טעטיג אנ'ערך 10.000 כשר-פלייש-יאטקעס און 2000 כשר-דעליקאטעסען-געשעפטען. ס"ה ווערט יעהרליך פערברויכט אין ניו-יארק כשר-שפייז פאר א סומע פון העכער 150 מיליאן דאלאר.

א לוין=קאנפליקט אין בילין

בילין, 4 (טעלעפאניש) די טעקסטיל-פאבריקאנטען האבען געקינדיגט די ארבייטער אויפ'ן 15 פון היינטיגען חודש. די פאבריקאנטען ווילען אונטערהאנדלען מיט די ארבייטער וועגען א נייעם לוין-אפמאך. ס'האנדעלט זיך וועגען א רעדוקציע פון די לוינען.

לייבאר=פארטיי וועט נישט אקצעפטירן די פוילישע גרעניצן

פאריז, 5. (ספ. טעל.) אין דער היגער נאציאנאליסטישער פרעסע איז פערעפענטליכט געווארען אן אינטערוויאו מיט'ן סעקרעטאר פון דער לייבאר פארטיי ווילאם רושילים. רושילים ווארפט פאר פראנקרייך וואס טראין איהר איצטיגען מאטעריעלען וואוילשטאנד האלט זי זיך און איין רינגען וועגען אפצאהלען די חובות. זייט'ן 1919 י. איז פראנקרייך לויט זיין מיינונג דאס צופיעשטשעטע קינד פון אייראפע.

דייטשלאנד האט שוין גענוג געצאהלט און ווער ווייסט צו מ'וואלט נישט געדארפט שוין איבערהויפט צו שטרייכען אלע מלחמה-חובות. פראנקרייך דארף מעהר נישט האבען קיין געלד אויף אויסצובויען איהרע חרוב געווארענע פראווינצען ווייל זיי זענען שוין אלע צוריק אויפגעבויט.

אבער אמעריקא וועט קיינמאל נישט מסכים זיין אויף צו שטרייכען די מלחמה-חובות פון פראנקרייך וועט זיך נאך האלטען ביי איהרע בעוואפנונגען.

פראנקרייך איז היסטעריש און האט קינדריש מורא פאר דייטשלאנד'ס בעוואפנונגען. דער גרעניץ וועגען שאפען אן אינטערנאציאנאלע פאליציי ביי דער פעלקער ליגע איז א פערשטעלטער פלאן מצד פראנקרייך צו רעדהאלטען איהר ארמעע און הערשען איבער אייראפע מיט'ן נישט אפהיטען דעם לאקארנער אפמאך און נישט עוואקואירען דעם רייהן-געביט האט פראנקרייך אויפגעשטעלט געגען זיך די רעאקציאנערע עלעמענטען אין דייטשלאנד.

איבערגעהענדיג צו דער פראגע וועגען די פוילישע גרעניצען האט רושילים ווייטער ערקלערט, אז ענגלאנד האט זי קיינמאל נישט גאראנטירט און וועט זיי אויך קיינמאל נישט גאראנטירען, ווייל זי איז אויך זיי נישט מסכים. 15—10 יאהר נאכ'ן עוואקואירען דעם רייהן-געביט וועט דייטשלאנד אויף א פרידליכען אופן רעגולירען איהרע גרעניצען מיט פוילען.

געכאפט דעם מערדער פון ראדאמער ראטמאן ריכטער

קעלץ, 4. (טעלעפאניש) מיט עטליכע טעג צוריק האבען מיר מיטגעטיילט וועגען אן אנפאל פון א פערמאסקירטען באנדיט אינ'ם צוג הינטער אלקוש בעת'ן אנפאל איז דערשאסען געווארען דער ראדאמער ראטמאן ריכטער. די פאליציי האט פערפיהרט אן אויספארשונג. ווי ס'האט זיך שפעטער ארויסגעשטעלט האט זיך דער באנדיט צוזאמען מיט זיין געהילף בעהאלטען אין די בערג הינטער איצאוו. אין א קורצער צייט ארום זענען די באנדיטען ארוים פון זייער בעהעלטניש און ווידער געמאכט אן אנפאל אויף א צוג הינטער שטשעמעשיץ, זענען אבער פערטריבען געווארען דורך א שיסעריי און זיך בעהאלטען הינטער אלקוש די פאליציי איז היינט פריה געפאלען אויף זייערע שפורען און נאך א שיסעריי פון ביידע צדדים זענען ביידע באנדיטען ארעסטירט געווארען דאס זענען יונגע פויערים פון דער אומגעגענד יוליאן קורולא און יוליאן טענרופינסקי. מ'האט ז יי קייטען אפגעשיקט קיין אלקוש. ביידע זענען זיך נישט מודה אבער א קאנדוקטאר און איינער פון די פאסאזשירען האט ז יי דערקענט.

Dr. med.

B. Robinzon

אינערליכע און קינדער=קראנקהייטען.
פעטריקאווער 10, טעל. 31-86
מ'נימט אן פון 8—9½ פריה און פון 3½—4½ נאכמי

Dr. med.

L. Pikielny

אורעלאג

ספעציעל ארצט פאר ניררי
בלאזען-און הארן · קראנק

NAWROTS
tel. 19-90

עמפאנגט פון 4—7 אוו.
נעמט אויך אן אין דער
לעטשניצע „Zdrowie"
נאווראטקאווסקא 3 פון 12½
ביז 2 זייגער נאכט

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al Kościuszki 27
tel. 51-78,

הויט- און וענערישע קראנקהייטען און ליכטבעהאנדלונג.
נעמט אן פון 4—7 אין אוונד.

א מעבלירט צימער
אפצוגעבען פאר צוויי
אדער דריי יונגעלייט
צו שלאפען, ביי
קרעמבעל, זאוואדזקא 10

Kasa Chorych m. Łodzi

przypomina **pp. pracodawcom**, sporządzającym wykazy potrąceń składek na rzecz Kasy Chorych we własnym zakresie (t. zw. firmy samoobliczające), **że wykazy potrąceń za miesiąc maj winny być bezwarunkowo nadesłane najpóźniej do dnia 8 czerwca rb. włącznie.**

W związku z powyższem uprzedza się niniejszem pp. pracodawców, że w razie nadesłania wykazów po upływie oznaczonego terminu, **przywilej samoobliczania składek na rzecz Kasy Chorych będzie im odebrany bezwzględnie, a składki tym pp. pracodawcom Kasa wymierzać będzie za pomocą list płatniczych.**

Jednocześnie Kasa Chorych m. Łodzi, w związku z mającemi się odbyć wyborami do Rady Kasy, podaje do wiadomości, że w razie nienadesłania wzkazu potrąceń za miesiąc maj rb. do dnia 8 czerwca tegoż roku, niezależnie od utraty wskazanego przywileju samoobliczania składek, **liczba zatrudnionych przez pp. pracodawców w miesiącu maju pracowników, jako podana z opóźnieniem, nie będzie wzięta pod uwagę przy ustalaniu ilości głosów, przysługujących im jako wyborcom z pośród pracodawców.**

(—) **Dr. Samborski**
Dyrektor.

(—) **F. Kałużyński**
Przewodniczący Zarządu.

Ogłoszenie.

Kasa Chorych m. Łodzi zawiadamia ogół ubezpieczonych, że w dniu 15 września 1929 roku odbędą się wybory do Rady Kasy Chorych m. Łodzi. W związku z powyższem podajemy do ogólnej wiadomości iż ubezpieczeni, którzy zmienili miejsce zamieszkania lub nazwiska, natomiast Kasy Chorych o tem dotychczas nie zawiadomili, powinni to uskutecznić niezwłocznie najdalej do dnia 23 czerwca r. b. włącznie, w przeciwnym razie zostaną umieszczeni w spisach wyborców według adresu lub nazwiska, jakie figurują w karcie zgłoszeniowej.

Następnie Zarząd Kasy Chorych m. Łodzi zwraca uwagę, iż czynne prawo wyborcze (prawo głosowania) będą mieli ci ubezpieczeni, którzy w dniu 23 czerwca 1929 roku ukończą 20 lat życia, t. j. urodzeni przed dniem 24 czerwca 1909 roku i którzy w dniu 24 czerwca r. b. byli zatrudnieni.

Ponieważ bardzo często się zdarza, iż pracodawcy w zgłoszeniach do Kasy Chorych nie podają daty urodzenia (dnia i miesiąca) pracowników, ci ubezpieczeni nie mogą być wniesieni do list wyborczych, o ile do dnia 23 czerwca r. b. włącznie sami nie zgłoszą daty urodzenia, popartej dowodem osobistym lub metryką urodzenia.

Zmiany powyższe poparte dowodami należy zgłaszać w Centrali Kasy Chorych m. Łodzi, Wólczańska 225, Wydział Ewidencji Ubezpieczonych, poprzeczna oficyna II-gie piętro, pokój Nr. 49, w godzinach od 8 rano do 19-ej.

Z dniem ogłoszenia wyborów, t. j. od dnia 24 czerwca r. b. wszelkie reklamacje tego rodzaju wnosić należy do odpowiednich Biur Reklamacyjnych, o czem nastąpi oddzielne ogłoszenie.

Kasa Chorych m. Łodzi

(—) **Dr. E. SAMBORSKI**
Dyrektor.

(—) **FR. KAŁUŻYŃSKI**
Przewodniczący Zarządu.

ש״ק 5 יוני 1929

ניַיער פאָלקסבלאַט

ש״ק 5 יוני 1929

דער קריזיס
וואו איז דער אויסוועג?

דער פּאָליטישער „קריזיס" איז שוין לאַנג ב״ה פאַרענדיגט. אמת, די רעגירונג האָט נישט געזאָגט קלאָהר, וואָס זי וויל, מ׳ווייסט נאָך נישט גענוי, וואָס ס׳וועט ברענגען דער נאָהנטסטער מאָרגען; ווי ס׳זאָל אָבער נישט זיין — קיין קריזיס איז שוין מעהר נישטאָ.

גאַנץ אַנדערש איז עס מיט׳ן ווירטשאַפטליכען קריזיס.

ערשט מיט אַ קורצער צייט צוריק האָט מען זיך אין די אָפיציעלע קרייזען גאַנץ געשמאַק געאַמפּערט וועגען דעם, צי שטייען מיר ערב אַ קריזיס, צי קומט ער ערשט אָן? צי זענען די סימפּטאָמען, וואָס ס׳הויבען אָן פיהלען סיי דער סוחר, סיי דער אינדוסטריעלער, סיי דער „אַרבייטער", בלויז פאַראיבערגייענדיגע ערשיינונגען אָדער דאָס בעדייט שוין טאַקע דעם אָנהויב פון קריזיס?

די געשוואוירענע אָפּטימיסטען, צו וועלכע ס׳האָט אָנגעהערט אויך דער געוועז. פּרעמיער באַרטעל האָט געלייקענט אינ׳ם קריזיס און מיט אותות ומופתים געקליגט זיך צו בעווייזען, אַז „אַלץ גייט ביי אונז צו אין דער בעסטער אָרדנונג".

בינו לבינו האָט די אַרבייטסלאָזיגקייט גענומען וואַקסען; אַ טייל אַרבייטער האָט ממש פערלוירען די אַרבייט, די אַנדערע אַרבייטען ביי אַ רעדוצירטער צאָהל אַרבייטס־טעג; די פּראָדוקציע אין אַ רייהע וויכטיגסטע אינדוסטריע־צווייגען איז געפאַלען; די וואַלוטע און געלד־וואַפאַם פליסען אָפּ ביסלעכווייז פון דער עמיסיע־באַנק, די צאָהל פּראָטעסטירטע וועקסלען וואַקסט מיט אַ געוואַלדיגער שנעלקייט; דער פערשטאַרקטער אַפּאַראַט און קאָנצענטרירען די מלוכה־שטייערע האָט פאַקטיש נישט בעוויזען צו פערשטאַרקען די איינקונפטען — גאַנץ פּשוט, ווייל אַז ס׳איז נישטאָ, קען נישט העלפען אפילו דער שטרענגסטער עקזעקוטאָר.

די ראָזיגע אַלע סימפּטאָמען זענען אַפילו פאַר אונזערע מאַסגעבענדע פאַקטאָרען געוואָרען אויף אַזוי בולט און איבערצייגענד, אַז מ׳האָט שוין אָנגעהויבען ביסלעכווייז אַנערקענען די שווערע לאַגע פון לאַנד, און מ׳האָט גענומען ערנסט זוכען מיטלען, ווי אַזוי צו לינדערען די לאַגע.

דאָס וואָרט האָט אין דער פראַגע גענומען אויך אַזאַ אַנערקענטער אויטאָריטעט, ווי דער אַמעריקאַנער בעל־יועץ, ה׳ רעוועי.

זיינע אויספיהרונגען און מסקנות זענען אייגענטליך נישט ניי. ער האָט אין תוך איבער׳געחזר׳ט נאָר דאָס, וואָס אַ רייהע יודישע רעפּוטאַטען און זאַך־קענער האָבען שוין זינט פריהער פעסטגעשטעלט. רעוועי׳ס בעהויפּטונגען זענען אָבער וויכטיג אויף אַזוי פיל, ווייל צו זיי וועט מען זיך אין די רעגירונגס־קרייזען מעהר צוהערען און אפשר אויך אויספיהרען.

און ווירקליך האָט די רעגירונג, וועלכע האָט ביז איצט נישט ענטפּלעקט איהר פּנים, און נישט בעמיהט זיך צו דערצעהלען וואָס פאַר אַ פּראָגראַם זי שטעלט זיך פאָר אין איהר אַרבייט, די לעצטע צייט צוריקגעצויגען פון סיים אַלע געזעץ־פּראָיעקטען און בתוכם אַפילו וועגען די נעפּלאַנטע שטייער־רעפאָרמען.

ווי מען שמועסט, איז דער ראָזיגער שנוי אין די רעגירונגס־קרייזען געשעהן אונטער׳ן איינדרוק פון דעם לעצטען בילאַנס אינ׳ם מלוכה־ביודזשעט פון יאָהר 1928/9, פון וועלכען ס׳לאָזט זיך פיל אָפּלערנען.

אמת, דער ביודזשעט, וועלכער האָט פאָראויסגעזעהן אַ דעפיציט, האָט זיך אין דער ווירקליכקייט פערענדיגט מיט אַן עודף, אָבער מיט וואָס פאַר אַ פּרייז איז עס געמאַכט געוואָרען?

די שטייערן זענען אויסגעפּרעסט געוואָרען, און אנשטאָט די פּרעלימינירטע 521,250,000 זענען איינגעפלאָסען אין מלוכה־אוצר 766,166,000 זל. דירעקטע שטייערן און 116,884,000 פונ׳ם 10 פּראָצ. צושלאַג. אנשטאָט די פּרעלימינירטע 82 מיליאָן, דערביי איז אינטערעסאַנט צו בעמערקען, אַז די שטראָפען פאַר׳ן נישט פּינקטליכען צאָהלען (צינזען) האָבען בעטראָפען אַ גאַנץ בעדייטענדען סכום פונ׳ם ביודזשעט.

דאַגעגען האָבען אַנדערש אויסגעזעהן די פאָזיציעס פון די אומדירעקטע שטייערן, וועלכע מ׳האָט נישט געקענט פערשטאַרקען דורך רעפּרעסיווע מיטלען. דאָס איז דער בעסטער בעווייז, אַז די בעפעלקערונג איז נישט אומשטאַנד צו צאָהלען די שטייערן און זייערע לייסטונגען זענען איבערגעשטרענגטע.

שטעהען איצט פאַר דער רעגירונג די אויפגאַבען צו פערקירצען דעם ביודזשעט און צו פערטיילען דעם שטייער־לאַסט גלייכמעסיג אויף דער גאַנצער בעפעלקערונג פון לאַנד. די ראָזיגע אויפגאַבען קענען אָבער אַדורכגעפיהרט ווערען אויף אַ געזעצגעבערישען וועג, ד. ה. דורכ׳ן סיים.

צי וועט אָבער די רעגירונג צונויפרופען דעם סיים — דאָס וועט ווייזען די נאָהענטע צוקונפט.

—י.

געבעסערט די לאַגע אין א״י
לויט׳ן בעריכט פון אַלבערט טאָמאַ, דירעקטאָר פון אינטערנאַציאָנאַלען אַרבייטס־אַמט צו דער 12-טען סעסיע פון דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבייטס־קאָנפערענץ

גענף. (יט״א) דער יעהרליכער בעריכט פון דעם דירעקטאָר פון אינטערנאַציאָנאַלען אַרבייטס־אַמט אַלבערט טאָמאַ, וועלכען ער האָט איצט צוגעשטעלט דער 12־טער סעסיע פון דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבייטס־קאָנפערענץ, וואָס האָט זיך די טעג געעפענט אין גענף, ענטהאַלט אויך אַ קאַפּיטעל וועגען ארץ־ישראל. אינ׳ם בעריכט ווערט בעטאָנט, אַז אויב די עקאָנאָמישע לאַגע אין ארץ־ישראל איז פאַר־אַ־יאָהרען געווען זעהר אַ שווערע, האָט זי זיך איצט געבעסערט. אין מאַי 1927 זענען געווען 8,300 אַרבייטסלאָזע, אין אויגוסט 1928 איז די צאָהל געפאַלען אויף 1,200 און צום סוף יאָהר איז די צאָהל אַרבייטסלאָזע נאָך קלענער געוואָרען, רעכענענדיג זיך מיט דער פערבעסערונג פון דער לאַגע, האָט די ארץ־ישראל־רעגירונג איצט ווידער ערלויבט די יודישע איינוואַנדערונג און שוין געגעבען 600 (?) סערטיפיקאַטען.

בעזונדערע שוועריגקייטען, ווערט אינ׳ם בעריכט ווייטער געזאָגט, ענטשטעהען צוליב דער אונגלייכהייט אין די לוין־פאָדערונגען און דעם לעבענס־ניוואָ פון די יודישע און אַראַבישע אַרבייטער. דאָס האָט אויך געפיהרט צו די געשעהענישען אין די פּרדסים אין פּתח־תקוה פון יאָהר 1927. די רעגירונג האָט דאַן פאָרגעשלאָגען די יודישע פּרדסים־איינהאַבער, זיי זאָלען גאַראַנטירען אין די אָבמאַכען, וועלכע זיי וועלען שליסען מיט די אַראַבישע סוחרים, אַ געוויסען טייל אַרבייט פאַר די יודישע אַרבייטער. די פּרדסים־אייגענטימער האָבען דעם פאָרשלאָג נישט אָנגענומען. אין דעצעמבער 1928 זענען אויף דעם באָדען ווידער פאָרגעקומען אונרוהען.

דער בעריכט בעצייכענט, אַז צווישען די אַראַבישע אַרבייטער הויבט זיך אָן אַ געוויסע אָרגאַניזאַציאָנס־טעטיגקייט און ער דערמאָנט די ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע די ארץ־ישראל־רעגירונג האָט בעאויפטראַגט אין נאָוועמבער 1927 פעסטצושטעלען דעם לוין פאַר שוואַרצע אַרבייט. דער בעריכט פון דער קאָמיסיע איז שוין פערטיג און איז איבערגעשיקט געוואָרען צו בעשטעטיגען דעם קאָלאָניאַל־מיניסטעריום אין לאָנדאָן.

נאָכדעם ווי עס ווערט דערמאָנט אין בעריכט דער ארץ־ישראל־בעזוך פון דער עקספּערטען־קאָמיסיע, שטעלט ער זיך אָב אויף די אַרבייטער־געזעצגעבונג אין לאַנד. אין משך פון יאָהר 1928 איז קיין נייער געזעץ אויף דעם געביט נישט אַרויסגעגעבען געוואָרען. דאַגעגען זענען פערעפענטליכט געוואָרען אייניגע אויספיהרונגס־פעראָרדנונגען צום געזעץ פון 1927 בנוגע אומגליקס־פאַלען. די בעמיהונגען פון „הסתדרות העובדים", אַז דאָס געזעץ זאָל חל זיין אויף מעהר קאַטעגאָריעס אַרבייטער, ווי דאָס איז פאָרגעזעהן אין די אויספיהרונגס־פעראָרדנונגען, זענען נישט געלונגען און זייערע פאָדערונגען זענען נישט גענומען געוואָרען אין אַכט.

צום סוף ווערט דערמאָנט, דער קאַמף פון דער יודישער אַרבייטערשאַפט, אַז בשעת דער פערווענדונג פון די א״י־הלוואה־געלדער זאָל אָבגעהיט ווערען די בעשטימונג, וועלכע איז בפירוש אָנגענומען געוואָרען דורכ׳ן בריטישען פּאַרלאַמענט און וועלכע בעריקזיכטיגט די פאָדערונג פון אַ יושר׳דיגען געהאַלט. אין איהר מעמאָראַנדום צו דער רעגירונג האָט די „הסתדרות העובדים" פּראָטעסטירט געגען דעם, וואָס דער ירושלים׳ער שטאָט־ראַט נעמט נישט אָן קיין יודישע אַרבייטער. דאָס מעמאָראַנדום פאָדערט פון דער רעגירונג, אַז עס זאָל אויף אַ שטרענגען אופן פעסטגעשטעלט ווערען אַ געוויסער פּראָצענט פון יודישע אַרבייטער, וואָס מוז פערווענדעט ווערען ביי אַלע עפענטליכע אַרבייטען, און דאָס פּראָפּאָרציאָנעל צו דער צאָהל פון די יודישע אַרבייטער און פון די שטייערן, וואָס די יודישע בעפעלקערונג צאָהלט. די רעגירונג האָט פערזיכערט די „הסתדרות העובדים", אַז ביי די אַרבייטער פון חיפה׳ער פּאָרט וועט זי זאָרגען כאַת דעם, אַז די יודישע אַרבייטער זאָלען נישט עקספּלאָטירט ווערען. זי האָט זיך אָבער אָבגעזאָגט פעסטצושטעלען אַ לוין־מינימום. די רעגירונג האָט אויך פערזיכערט, אַז ביי די אַרבייטען וועט אָנגענומען ווערען אַ גרעסערע צאָהל יודישע אַרבייטער. זי האָט אָבער נישט מסכים געווען לכתחילה פעסטצושטעלען דעם פּראָצענט־זאַץ, די פראַגע וועגען 48 שעה אַרבייט אַ וואָך פאַר קוואַליפיצירטע אַרבייטער ווערט דורך דער רעגירונג שטודירט. די רעגירונג האָט אויך ערקלערט, אַז זי וועט צו די אַרבייטען פון חיפה׳ער פּאָרט צולאָזען אויסלענדישע אַרבייטער נאָר גאַנץ אויסנאַהמסווייז.

דר. הערצל׳ס זוהן דערצעהלט פאַרוואָס ער האָט זיך גע׳שמד׳ט

עס האָט זיך געהערט אַ קלאַפּ אין טיר און עס איז אַריינגעקומען אַ קליינגעוואַקסיגער שעהמעוודיג־אויסזעהענדיגער יונגערמאַן, מיט אַ קאָפּ הויל פון האָר.

— איך בין האַנס הערצל — האָט ער זיך פאָרגעשטעלט מיט אַ שטילען, ווי זיך ענטשולדיגענדיגען טאָן.

ביים ערשטען בליק קאָן מען זיך נישט פאָרשטעלען קיין גרעסערען קאָנטראַסט ווי צווישען אָט דעם ענגליש־אויסזעהענדיגען יונגענמאַן, מיט די קליינע וואָנצעלעך, ענטקעגען דעם ווירקליך מאַיעסטעטישען אָנבליק פונ׳ם בעגרינדער פון דעם מאָדערנעם ציוניזם, פערהאַן עפּעס אומכאַראַקטעריסטישעס אינ׳ם אויסזעהן פון אָט דעם מענשען פון קאַרגע 38 יאָהר — וועמעס פאָטער, אין זיינע יאָהרען, איז שוין געווען אַ היסטאָרישע פיגור, ציהענדיג אויף זיך, מיט זיין מאַיעסטעטישער פערזענליכקייט, די אויפמערקזאַמקייט פון מיליאָנען מענשען.

אָבער דער איינדרוק פון אומכאַראַקטעריסטישקייט איז בלויז איבערפלעכליך, פונ׳ם ערשטען בליק. האַנס הערצל׳ס פּנים דריקט־אויס אַ בעשטימטע שטילע, רוהיגע שעהנקייט, ער האָט זיין פאָטער׳ס גרויסע פער׳חלום׳טע אויגען און אַ טיפע, האַרמאָנישע שטימע. עפּעס אין זיין פּנים דערמאָנט אָן ראָמען ראָלאַנד׳ן: אַ סאָרט פילאָזאָפישע רעזיגנאַציע, און אַ הייליגער, כמעט אַ פּריסטערליך־אויסזעהענדער אויסדרוק שוועבט אויף איהם תמיד.

עס איז בלויז נאַטירליך, אַז זיין ערשיינען אין אַ יודיש הויז זאָל אַרויסרופען אַנ׳אומעט. ער שטעלט מיט זיך פאָר דעם טראַגישסטען קאַפּיטעל אין הערצל׳ס געשיכטע. ער איז דער איינציגער יוד, וועלכער האָט געוואַגט צו לעסטערען טעאָדאָר הערצל׳ס אָנדענק. ער, דער זוהן, דער לעצטער לעבענדיגער מענליכער יורש פון הערצל׳ס שטאַם. קיין וואונדער דערום וואָס מען פיהלט זיך מעלאַנכאָליש, עס ווערט טרויעריג אויפ׳ן האַרצען, ווען מען שטעהט פּנים אל פּנים מיט דעם בלייכען יונגענמאַן, וועלכער האָט אַזוי ערשטוינט די יודישע עפענטליכקייט, ווען ער האָט איבערגערעהט דעם פעלץ...

איך האָב זיך בענוצט מיט דער געלעגענהייט און האָב מיט איהם גערעדט וועגען אָט דער אומ־פערשטענדליכער האַנדלונג זיינער, אַ וואונדערענדיג האָט זיך אין מיין שטים אַריינגע׳גנב׳עט אַפילו אַ בעשטימטער פאָרוואורף. דאָס איז געקומען פון זיך גופא, ביי דעם געדאַנק פון זיין אומגליקליכען, טיף־טראַגישען שריט.

דער יונגער הערצל האָט זיך שטיל צוגעהערט קוקענדיג אויף מיר מיט זיינע גרויסע, טרויעריגע אויגען. בלויז צייטענווייז האָבען די ווינקלען פון זיין מויל נערוועז געצוקט. ער האָט נישט געמאַכט קיין גרויסע אָנשטרענגונג צו ענטפערען אויף מיינע צודרינגליכע פראַגעס. ווען איך האָב איהם אונטערבראָכען אום אַרויסצוקריגען אַ קלאָרען געדאַנק, האָט ער זיך אָפּגעשטעלט, זיך צוגעהערט און געלאַסען ווייטער געענטפערט.

— האַלט איהר זיך נאָך פאַר אַ יוד? — האָב איך ביי איהם קורץ געפרעגט.

— איך דאַרף זיך עס גאָר נישט האַלטען? — האָט ער געענטפערט אַביסעל איבעראַשט. — איך בין אַ יוד. קיינער קאָן נישט ענדערען זיין ראַסע.

— איך ווייס, האַנס הערצל. אָבער איהר האָט אָנגענומען דעם קאַטוילישען גלויבען, און מען קאָן נישט פונאַנדערשיידען די יודישע רעליגיע פון דער יודישער ראַסע — האָב איך געענטפערט. — איהר קאָנט אפשר אָנגעבען אייערע רעליגיעזע איבערצייגונגען. איך צווייפעל נישט אין אייער אויפריכטיגקייט. אָבער יודען וועלען עס אייך קיינמאָל נישט פערגעבען. אייער רעליגיע מעג זיך זיין אייער אייגענע, פּריוואַטע אַנגעלעגענהייט, אָבער אַנ׳אָפּפענער שמד האָט קיין ענטשולדיגונג נישט. ספּעציעל ווען מ׳קאָן עס בלויז אָננעמען ווי עפּעס אַ להכעיס־טאַט. וואָרים האָט איהר עס געטאָן?

מיט אַזעלכע ווערטער האָב איך גערעדט צו איהם. אפשר איז עס קינדיש, ווייל עס איז דאָך שוין צו שפּעט. אָבער איך האָב געוואָלט פון איהם קריגען אַנ׳ענטפער. עס האָט זיך מיר געדאַכט, אַז דאָס גאַנצע יודישע פאָלק וואָלט געוואָלט האָבען אַנ׳ענטפער. זיין טויפען זיך איז געווען אַ מיסטעריע פאַר אַלעמען. עס איז געקומען אַזוי פּלוצלינג, אומערוואַרטעט, אַז דער קלאַפּ האָט אַלעמען בעראַובט פון דער פעהיגקייט עס צו בעגרייפען. אַ סך טינט איז וועגען דעם ראָזיגען טרויעריגען אינצידענט פערגאָסען געוואָרען אין די צייטונגען. דאָס איז געווען אַנ׳אינטערעסאַנטע טעמע פאַר אַרטיקלען. די מעהרסטע שרייבער האָבען קיינמאָל נישט געקענט האַנס הערצלען, און אַנדערע האָבען געקענט זיין גרויסען פאָטער בלויז פון זיינע „ציוניסטישע שריפטען". אָבער אַלע זענען געקומען צו אַ שלוס: נישט אַנדערש, אַז הערצל׳ס זוהן איז גייסטיג דערשטעליג; אַז ס׳איז פערהאַן משוגעת אין דער פאַמיליע. אַנדערע זענען אַפילו געגאַנגען אַזוי ווייט ווי צו ערקלערען, אַז הערצל אַליין האָט אַרויסגעוויזען משוגעת. וואָרים אויב נישט, וואָלט ער קיינמאָל נישט געווען אונטערגענומען זיינע ציוניסטישע טעטיגקייטען. קיין נאָרמאַלער מענש איז נישט מקריב זיין לעבען פאַר אַנ׳אוטאָפּיע, האָבען אייניגע גע׳טענה׳ט.

אָבער זיצענדיג אַנטקעגען האַנס הערצלען, קומט מען צום שלוס, אַז די אַלע בעהויפּטונגען זענען פאַלש, אומבעגרינדעט. וואָס ער זאָל נישט זיין, וואָס ער זאָל נישט האָבען געטאָן — איין זאַך איז זיכער: דער ראָזיגער יונגערמאַן איז ראַציאָנאַל ביים פולען זינען; עס איז אין איהם נישטאָ קיין אַבנאָרמאַלעס.

אַזוי, זיצענדיג, האָט ער מיר דערצעהלט זיין צד פון דער געשיכטע, וועלכע איז נישט ווייניגער מערקווירדיג ווי דער טראַגישער אַקט, וועלכער האָט אויפגעשטורעמט די יודישע עפענטליכקייט.

— נאָך מיין פאָטער׳ס טויט בין איך ערצויגען געוואָרען פון זעהר פרומע, אָרטאָדאָקסישע יודען. זיי זענען געווען אויפריכטיג אין זייער גלויבען, אָבער יודישער נאַציאָנאַליזם האָט פאַר זיי נישט עקזיסטירט. איך, פון מיין זייט, האָב אָבער זינט מיין פריהסטער יוגענד געקוקט אויף יודען אַלס אַ ראַסע, אַלס אַ פאָלק. בעת דעם קריג, אָפּגעריסען פון אַלע פאַמיליען־פערבינדונגען, דאָס לעבען אין דער ענגלישער אַרמעע, וואָס איז פערנומען געווען, פול מיט עקעל געגען די הורטאַווענע אויסשלאַכטונגען, — האָב איך געזוכט עפּעס אַ שטיצע, אַן וועלכער איך זאָל זיך קאָנען אָנהאַלטען, און אַ מענש וואָס טרינקט זיך, כאַפּט זיך אָן אַן אַ שטרוי. אין יענער מלחמה־צייט, אַ צייט, וועלכע האָט בעאיינפלוסט מיין אינערן לעבען, מעהר ווי וועלכע עס איז אַנדער צייט, האָב איך געגלויבט, אַז איך נויטיג זיך אָנצוכאַפּען אָן די דאָגמעס פון דער קירך. היינט וואָלט איך עס אפשר נישט געטאָן. איך ווייס נישט.

נאָך אַ קורצער פּויזע האָט דער יונגער הערצל פאָרטגעזעצט:

— אָבער איך בין אַ ציוניסט. איך גלויב אין פּאַלעסטינע אַלס אַ יודישע היימלאַנד. עס איז מעגליך, אַז דאָס וואָרט „ציוניסט" פּאַסט זיך נישט אַקוראַט. אַנ׳אמת׳ער ציוניסט איז דער, וועלכער לעבט אין פּאַלעסטינע. אָבער איך בין אַזאַ גוטער ציוניסט ווי וועלכער עס איז יוד וואָס לעבט אין גלות. איך שטעל זיך פאָר, אַז אין יודישע קרייזען האַלט מען מיך פאַר אַ רענעגאַט; אַז איך בין ערגער ווי אַ גוי; אַז איך בין אַ משומד. אָבער בעגרייפען זיי, אַז ווען זיי שטופּען מיך אַוועק פון זיך, — און איך מיין נישט מיך פערזענליך, נאָר אַלע פון מיין סאָרט — ווייזען זיי צוריק יודישען נאַציאָנאַליזם? רעליגיעזער גלויבען איז אַ פּריוואַטע אַנגעלעגענהייט. איך בין אַ קריסטליכער יוד, פּונקט ווי אַן ענגלענדער קאָן זיין אַ קאַטוילִיק. איהר ערקלערט, אַז דאָס איז אוממעגליך, אַז יודענטום און רעליגיע איז דאָסעלבע אינאיינעם. איך, פון מיין זייט, גלויב, אַז יודישע רעליגיע קומט נישט אין קאָנפליקט מיט׳ן קריסטענטום.

אָט אַזוי איז ער געזעסען, דער בלייכער יונגערמאַן, און האָט גערעדט. ער האָט מיך נישט געוואָלט איבערצייגען אָדער אַרויפצווינגען זיין אַנשויאונג אויף מיר. ער האָט זיך אויך נישט פערטיידיגט. עס האָט זיך געדאַכט, אַז ער רעדט מעהר צו זיך ווי צו מיר; אַזוי ווי זיך אַליין קלאָר צו מאַכען זיין נעבעלדיגען שטאַנדפּונקט.

און ער האָט פאָרטגעזעצט:

— מעגליך אַז אַלץ וואָס איך טו איז בלויז צו ציהען די לאָגישע שלוסען פון מיין פאָטער׳ס אייגענע מיינונגען. מעגליך, אַז מיין לאָגיק איז צו אומ׳רחמנות׳דיג און נישט גענוג צופרידענשטעלענד פאַר אונזערע בעלי־חלומות. אם איז אייער פּריווילעגיע צו האַלטען, אַז איך בלאָנדזשע אין מיין פערזוך צו געפינען אַנ׳אייגענעם וועג, טראָץ יעדער געגנערשאַפט. איך געה אויף אַ שווערען וועג, אָבער איך פּרוביר צו געהן פאָרווערטס. איך בעגרייף די אָנגעוועהטאָגטקייט פונ׳ם יודישען פּראָבלעם. איך נעהם אַ טיפען אינטערעס אין אַלע יודישע געשעהענישען איבער דער גאַנצער וועלט. איך האָב מיינע אייגענע פּלענער ווי אַזוי צו פערווירקליכען די יודישע נאַציאָנאַלע שטרעבונגען. אַמאָל, און אפשר אין דער נאָהענטער צוקונפט, וועל איך זיי פערעפענטליכען.

עס דאַכט זיך מיר אַז זיינע לעצטע ווערטער

(ווייטער זעה 7־טע זייט).

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

5 מיטוואָך | כו אייר תרפ"ט

יוני

זון-אויפגאַנג 3.23
זון-אונטערגאַנג 7.44

פאַבאָר פון יאָהרגאַנג 1908|7

היינט, מיטוואָך שטעלען זיך צו דער פאַבאָר-קאָמיסיע נומער 1 (פאָמאָרסקאַ 18) די מאַנספער-שוינען פון יאָהרגאַנג 1908, וואָס וואוינען אין 5-טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען אויף S.

פאַבאָר-קאָמיסיע נומער 2 (אַנראַדאָוואַ 34) דער יאָהרגאַנג 1908 פון 10-טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען אויף

A. B. C. D. E. F. G.

פאַבאָר-קאָמיסיע נומער 3 (זאַקאָנטנאַ 82) אַלע פון די יאָהרגענג 1907 ביז 1906, וועלכע זענען נאָך נישט געשטאַנען פאַר קיין פאַבאָר-קאָמיסיע און נאָך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צום מיליטער און וועלכע וואוינען אין 3-טען פאָליציי-קאָמיסאַריאַט און זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די בוכשטאַבען

M. N. O. P. R. S, T. U. W, Z.

אכטונג, פרויען פון רעזערוויסטען!

(2) נישט-קוקענדיג דערויף, וואָס די מיליטער-איבונגען האָבען זיך ערשט נעכטען אָנגעהויבען, מעלדען זיך שוין פרויען און קרובים פון די רעזערוויסטען נאָך אונטערשטיצונג. עס ווערט דעריבער געמאָלדען, אַז די אונטערשטיצונגען וועלען ערשט אַרויסגעגעבען ווערען דאַן, ווען די בערעכטיגטע אַזעלכע צו קריגען וועלען פאָרשטעלען אַ צייגניש פון פאָרמאַציע, אַז דער רעזערוויסט האָט זיך ווירקליך צוגעשטעלט צו די איבונגען; דערביי וועט די לעצטע ראַטע אויסגעצאָהלט ווערען ערשט צום סוף פון די איבונגען, נאָכדעם ווי עס וועט פאָרגעשטעלט ווערען אַ צייגניש וועגען דעם, וויפיל טעג דער רעזערוויסט איז געווען אויף איבונגען. צו מעלדען זיך פריהצייטיג נאָך די אונטערשטיצונגען, איז אַן אומזיסטע טרחה.

קהלה שטיצט די איוויער נשרפים

ווי מיר דערוויסען זיך איז אויף דער מאָנטאָגדיגער זיצונג פון דער קהלה-פערוואַלטונג אַסיגנירט געוואָרען 300 זלאָטיס פאַר די איוויער נשרפים.

פון רעדאַקציע

די פרוי פון'ם אַפטייקער וואָלף בעלאָוס, ווערט געבעטען צו קומען אין רעדאַקציע אין אַ דרינגענדער אַנגעלעגענהייט פון 3 ביז 4 נאָכמ.

אַפטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) ג. אַנטאָניעוויטש (פאַביאַניצקאַ 50), ק. קאָנדזשינסקי (פיאָטרקאָווסקאַ 164), וו. סאָקאָלעוויטש (פשעיאַזד 19), ר. רעמבעלינסקי (אַנדזשעיאַ 28), י. זונדעלעוויטש פיאָטרקאָווסקאַ 25), קאָספערקעוויטש (זגערזשער 54), ס. טראַווקאָווסקאַ (בזשעזשינסקאַ 56).

כעמיש-באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריע

מאַגיסטער נ. שאַז

פעטריקאָווער 37, 2. שט. פראָנט.

אַנאַליזען פון קאָל, אורין, לייבען א. א. וו.

אורין-אַנאַליז — 4 זל.

Dr. med. J. LUBICZ

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46

קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פאַרקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.

איינציגע פּראַצאַוניע פון ועמעליכע אָרטאָפּעדישע אַפאַראַטען, ווי: חקלאָרקעס אויף פלאַטפוסען, קונסט ליבע פיס, גאָרסעטען א. ז. וו.

ספּאָנדענץ פון 5–7 אין אָוונט.

אַ טראַגישער זעלבסטמאָרד אויף דער פּיעטריקאָווער 25

אַ פרוי וואַרפט זיך פון 4 שטאָק און ווערט דערהרגעט אויפ'ן אָרט

נעכטען אַרום 10 אַ זייגער אין אָוונט זענען די איינוואוינער פון פּיעטריקאָווער 25 אויפגעצי-טערט געוואָרען פון אַ שרעקליכען פאַל וואָס עס האָט דאָרט פּאַסירט. פון צווייטען הויף, וואָס געפינט זיך אין דעם הויז האָט מען פלוצלונג דער-הערט אַ שטאַרקען קלאַפּ און ווען די איינוואוינער פון הויז זענען דאָרט אַריין, האָט זיך פאַר זייערע אויגען ענטפּלעקט אַ מוראדיג בילד: אויף דער ערד אין אַ קאַלוזשע בלוט איז געלעגען אַ מענשליכער קערפּער, וועלכער האָט נאָך געגעבען שוואַכע סימנים פון לעבען. עס איז תיכף אַלאַרמירט געוואָרען די גיכע הילף וועלכע איז אָבער ליידער אַ לאַנגע צייט נישט געקומען און ווען עס איז ענדליך אָנגע-קומען אַ פּריוואַטער דאָקטאָר האָט ער נאָר גע-קענט פעסטשטעלען דעם טויט פון דעם אומגליק-ליכען קרבן.

ווי עס האָט זיך אַרויסגעשטעלט, איז בע-גאַנגען זעלבסטמאָרד דורך אַראָפּוואַרפען זיך פון 4-טען שטאָק די איינוואוינערין פון דעם הויז, די 34-יעהריגע שבע ראַווראָוויטש.

די זעלבסטמערדערין האָט געוואוינט ביי איהר ברודער ה' ראַווראָוויטש. וועלכער האָט אויף דעמ-זעלבען הויף אַ פאַבריק פון שאַפּטען. נעכטען איז די פעסטאָרבענע אַרום 8 אַ זייגער אינאָווענד אַרויס פון שטוב ווי זי האָט ערקלערט, אַביסעל זיך אַדורכצוגעהן וואו זי האָט זיך געפונען ביז 10 אַ זייגער איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען.

בכדי צו בעגעהן איהר טאַט, איז די זעלבסט-מערדערין אַוועק אויפ'ן צווייטען הויף, אַרויף אויפ'ן בוידעם און פון דאָרט זיך אַראָפּגעוואָרפען.

ווי די שכנים פון דעם הויז ערקלערען, איז די זעלבסטמערדערין געווען אַ קראַנקע, נערוועזע, און איהר טאַט, האָט זי אויך געמוזט בעגעהן אין אַ נערוועזען אַנפאַל. ביים טויטען קערפּער פון דער זעלבסטמערדערין איז אַוועקגעשטעלט געוואָרען אַ פּאָליציי-וואַך.

מיט דעם טראַגישען פאַל האָט זיך פעראינ-טערעסירט די „חסד של אמת" וועלכע האָט אָנגע-נומען שריט, בכדי אַדורכצופיהרען די לויה.

ווער ווייסט פון אפּערשוואונדענעם טויב-שטומען יודיש יונגעלע?

(—) אויף פוצקאַ גאַס 3 וואוינט אַ יוד אַ אָנ-אָרימאַן פּנחס באַכמייער. די ערשטע פרוי זיינע איז געשטאָרבען און האָט איהם איבערגעלאָזען 3 קינדער, אַ טאָכטער פון 18 יאָהר, אַ יונגעלע פון 7 יאָהר, אַ טויב-שטומען און אַ יונגעלע פון 4 יאָהר, אַ יאָהר נאָך זיין פרוים טויט האָט באַכ-מייער נאָכאַמאָל חתונה געהאַט און אָפּגעלעבט מיט זיין פרוי צוועלף וואָכען. צוליב דעם וואָס אין שטוב איז קיין פּרנסה נישט געווען, איז דאָס צווייטע ווייבעל פון איהם ענטלאָפען און באַכמייער איז ווידער פאַרבליבען מיט זיינע דריי קינדער. די עלטסטע טאָכטער האָט ער אַוועקגעגעבען צו אַן אַרבייט, דאָס יונגסטע קינד אַריינגעגעבען אין יתומים-הויז אויף פּולנאָצנאַ 39 און דאָס טויב-שטומע יונגעל איז געבליבען ביי איהם אינדערהיים.

ס'איז נישט וויכטיג צוליב וואָס פאַר אַ סיבה האָט די עלטסטע טאָכטער פון באַכמייער'ן, פאַר-גאַנגענעם ערב פּסח גענומען דאָס טויב-שטומע יונגעלע און עס אַוועקגעפיהרט אויף פּאָלודניאָוואַ 25, וואו עס וואוינט הרב סעגאַל. עטליכע מענשען האָבען טאַקע דאָס יונגעלע געפונען און טויערה אויף פּאָלודניאָוואַ 25 און עס אַרויפגעפיהרט צו הרב סעגאַל. ביים רב האָט מען דאָס קינד נישט צוגענומען און דאָס קינד איז אַוועק. נישט קענענ-דיג, פאַרשטעהט זיך, קיינעם געבען קיין שום ער-קלעהרונגען. פון דערמאָלט אָן איז פון דעם טויב-שטומען קינד קיין שפור נישט פערהאַן. דער פאָטער לויפט איצט אַרום צו אַלע מורה-הוראות, געווען אין קהלה אָבער קיינער האָט איהם גאָרנישט גע-קענט ענטפערען. דאָס קינד איז אין ערגיץ נישט פערהאַן.

א נייער פּראָצעס וועגען א פאַבאָר-אַפערע

(—) בשעתו זענען אין לאָדז אַרעסטירט גע-וואָרען 4 מיליטער-לייט אונטער'ן פאָרוואורף, פון נעהמען „לאַפּובקע" פאַר בעפרייען לאָדזער מיליטער-פליכטיגע פון דינסט. דעמאָלט זענען אַרעס-טירט געוואָרען קאַפּראַל דיראַק און פאָלגענדע דריי מיליטער-דאָקטוירים: קאַפּיטאַן ליפּינסקי, מאַיאָר וואָלאָשינאָווסקי, און פּאָרוטשניק לאַבע.

ווייטער האָט די וואַרשאַווער פּראָקוראַטור אַרעסטירט אַ רייה ציוויל-פּערזאָנען, אַ בעקאַנטער אינדוסטריע-לער מיט זיין זוהן.

די אויספאָרשונג וועגען די מיליטער-לייט האָט געפיהרט די מיליטער-מאַכט און פון די ציווילע אַרעסטירטע דער אויספאָרשונגס-ריכטער ביי דעם לאָדזער קרייז-געריכט. צוערשט האָט דער מיליטער-פּראָקוראַטור געדעכענט צו צוזאַמענצושטעלען איין בעשולדיגונגס-אַקט געגען אַלע אַרעסטירטע מי-ליטער-לייט. דער ענין האָט זיך אָבער אויף אַ-זוויפיל געענדערט, אַז יעדער פון זיי ווערט בעזונ-דער אָנגעקלאָגט ווערען און וועט בעזונדער זיצען אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק. דער ערשטער פּראָ-צעס אין מיליטער-געריכט וועט פאָרקומען געגען קאַפּראַל דיראַק, איהם וועט פערטיידיגען אַרזה. ה"ר נאַוואַרסקי, דער צווייטער פּראָצעס געגען קאַפּיטאַן וואָלאַשינאָווסקי וועמען עס וועט פער-טיידיגען אַרזה. האַפּמאַקל-אָסטראָווסקי.

דאָס לאָדזער קרייז-געריכט ענדיגט אויך שוין דעם בעשולדיגונגס-אַקט געגען די לאָדזער פאַברי-קאַנטען וועלכע האָבען געוואָלט בעפרייען זייערע זיהן פון מיליטער-דינסט. די אַקטען פון דעם פּראָ-צעס וועלען זיך אונגיכען געפינען אויף דער ווירט-שאַפטליכער זיצונג פון קרייז-געריכט און ס'וועט בעשטימט ווערען דער טערמין פון פּראָצעס.

Dr. med. STUPEL

.12 Szkolna 12.

ספּעציאַליסט פאַר אויס-, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען. נער-שייטען, לישוי און רעטק, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-מעדיצין.

נעהמט אָן פון 6 ביז 9 אין אָוונט.

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן און א. קאָמפּאַניעיעץ.

שבת, דעם 8-טען יוני, 9 אָוונד, הויבען זיך אָן די גאַסטראָלען פון דער בעריהמטער סוברעטין און געזאַנגס-ליבהאָבער

וויערא קאַניעווסקא

און פּאָול ברייטמאַן

מיט'ן אָנטייל פון מאַקס ברין

חזנ'ל

— פון — שטיינבערג.

ערשטע פּרעמיערע!

צום 1. מאָל אין לאָדז

איינצעלהייטען לעזט אין דעם מאָרגענדיגען אַנאָנס.

בילעטען שוין צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע-קאַסע.

צו דער טראַגעדיע ביי דער וואַרטאַ

(—) דער לאָדזער איינוואוינער רפאל ראָבזשינסקי, פּיעטריקאָווער 6, וועלכער איז בעת אַן אויטאָ-קאַטאַסטראָפע טראַגיש אומגעקומען אין דער וואַרטאַ, איז געבראַכט געוואָרען צו קבורה אין שראַדז.

ראָבזשינסקי האָט זיך מפרנס געווען מיט פערקויפען סחורה אין די פּראָווינץ-שטעטלעך אַרום לאָדז. ער איז געווען אַ יוד אַ חכם, און אין די סוחרישע קרייזען איז ער געווען בעקאַנט אַלס אַ העכסט אָרענטליכער מענש.

פון לאָדז איז ער אָפּגעפאָהרען אין אַ לאַסט-אויטאָ, וואָס האָט געזאָלט געהן קיין קאַליש. אין אויטאָ האָבען זיך געפינען אַ חוץ ראָבזשינסקי'ן דער אינהאַבער פון אויטאָ, אַ צווייטער פּאַסאַזשיר און דער שאָפער.

דער שאָפער האָט געבעטען זיין בעל-הבית אַז ער זאָל איהם לאָזען אויסרוהען ביינאַכט, ווייל ער איז זעהר מיד און זיי זאָלען ערשט פאָהרען ריינסטאַג אינדערפריה.

דער אויטאָ-אינהאַבער האָט אָבער ערקלערט, אַז ער מוז זיין פריה אין קאַליש, און זיי זענען 3 אָוועגר אַרויסגעפאָהרען פון לאָדז. פאַר שראַדז איז דער שאָפער איינגעשלאָפען, בעת דער אויטאָ איז געגאַנגען מיט אַ געוואַלדיגער שנעלקייט, צוקו-מענדיג צו דער וואַרטאַ איז דער אויטאָ אַראָפּ פון שאָסע און זיך אומגעדרעהט. ראָבזשינסקי האָט דער ערשטער בעמערקט די בעפאָרשטעהענדע קאַטאַסטראָפע, אָבער זיין געשריי האָט שוין ווייניג געהאָלפען. ער איז אַריינגעפאַלען אין דער וואַרטאַ און אַלע סחורות זענען אויף איהם אַרויפגעפאַלען. די איבעריגע צוויי פּערזאָן צוזאַמען מיט'ן שאָפער האָבען זיך נאָך בעוויזען צו ראַטעווען.

אומבעקאַנטער יוד געשטאָרבען אין טורמע

(—) אין טורמע אויף נאָוואָ-טאַרגאָוואַ 16 איז אָפּגעזעסען אַ שטראָף דער 50-יעהריגער וואָלף ביאַלקין.

פעהרגעכטען איז ביאַלקין געשטאָרבען אין טורמע און מ'האָט דעם טויטען קערפּער איבער-געפיהרט אין פּראָזעקטאָריום די טורמע-מאַכט האָט וועגען דעם צוויסען געגעבען דער יודישער קהלה, כדי זי זאָל אַדורכפיהרען די קבורה-פאָר-מאַליטעטען. ווי ס'שטעלט זיך אַרויס איז ביאַל-קין אַ וואַרשעווער און וואוינט אויף נאָוואָ-מיאַסטאַ 27. די יודישע קהלה וואַרט מיט דער קבורה ביז היינט 12 בייטאָג. ווער ס'ווייסט עפּיס וועגען דעם מת, אָדער וויל אינפאָרמאַציעס דאַרף זיך מעלדען אין דער יודישער קהלה. מיט דער לויה בעשעפטיגט זיך „חסד-של-אמת".

פון ים- און טייך-ליגע

(—) אין בזשעזשין איז געגרינדעט געוואָרען מיט דער הילף פון דער לאָדזער פערוואַלטונג, אַן אָפּטיילונג פון דער ים- און טייך-ליגע. עס איז געוועהלט געוואָרען אַ פערוואַלטונג פון דער נייער אָפּטיילונג.

פון האַנדעלס-געריכט

„אופאַדלאָשטש" אויף 5 פירמען

(—) דאָס האַנדעלס-געריכט האָט נעכטען ערקלעהרט „אופאַדלאָשטש" פאָלגענדע פינף לאָדזער פירמען:

יוליאַן וואָלף, מעכאַנישע וועבעריי גדאַנסקאַ 101; קאַלמאַנאָוויטש און ריינין, ראַדיאָ-טעכנישע אונטערנעהמונג, נאַרוטאָוויטש 16; פּאַוועל באַרמאָש, פּיעטריקאָווער 30 עלעקטראָטעכנישע אונ-טערנעהמונג; עקספּעדיציע „ספּעדפאָל", אינהאַבער ראַטנער, טראַגוטאַ 2 און רוזאַליע קינצלער, אַפּרעטור און פאַרבעריי, וואָלטשאַנסקאַ 53.

פערד בייסט די האַנד פון פוהרמאַן

(—) דער פוהרמאַן יוסף ווישעגראָדסקי פון סקלאַדאָוואַ 26, איז מיט זיין וואָגען און פערד אַריינגעפאָהרען אויפ'ן הויף אויף פּאָלודניאָוואַ 20. ווען ווישעגראָדסקי איז צוגעגאַנגען נאָהענט צום פערד, האָט דאָס פערד אַריינגעכאַפּט אין מויל ווישעגראָדסקים האַנד און בשום אופן נישט גע-וואָלט אַרויסלאָזען. ס'זענען זיך צוגעלאָפען כמה מענשען און געפּרובט מיט אַלע מיטלען אַז דאָס פערד זאָל אָפּלאָזען דעם אומגליקליכען פוהר-מאַנס האַנד. מ'האָט עס געשלאָגען, דערנאָך גע-פּרובט דערלאַנגען היי און האָבער אָבער ס'האָט גאָרנישט געהאָלפען. ווישעגראָדסקי האָט דערווייל געהאַט אומענשליכע יסורים, ערשט לאַנגע האָט גע-דויערט אַנ'ערך צעהן מינוט ביז דאָס פערד האָט אָפּגעלאָזען די האַנד.

צו דעם פערוואונדעטען האָט מען אַרויס-גערופען די פּאָגאָטאָוויע וועלכע האָט ווישעגראָדסקי'ן אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל אַריין.

אויפפאדערונג.
צלע, וועלכע האבען פראטעסטירטע וועקסלען פון די ה"ה
משה און שלמה קריגער
ווארשאווסקא 9
ווערען געבעטען אין זייער אייגענעם אינטערעס זיך צו ווענדען אין סעק-רעטאריאט פון קאנפעקציאנערען-פעראיין, קאנסטאנטינער 10, פון 8 ביז 10 אווענד, כדי אנצונעמען א געמיינזאמע אקציע.
א גרופע גלויביגער.

יוד. פראפ. מאגאזין-שניידער-מייסטער-פעראיין
איף לאדזער וואיעוואודזטווע אלעע 1 מאי 2.
אכטונג! ה"ה קאנפעקציאנערן פון ציינג-פאך!
צוליב דעם, וואס מיר האבען געפיהרט אונטערהאנדלונגען מיט'ן ה' זשורקאווסקי וועגען די ארויסגעשטעלטע פאדערונג'ען און דער ה' זשורקאווסקי רעפרעזענטירט נאר א קליינ'ם טייל פון די ציינג קאנפעקציא, בעדפן האבען מיר דעם כבוד אייך צו מעלדען, אז מיר לאדענען אייך איין צו אונז אין פעראיין היינט, דעם 5 יוני (7-10 אווענד), כדי צו קאנ-פערירען וועגען די ארויסגעשטעלטע פאדערונגען.
מיט אכטונג די פערוואלטונג.

אויפפאדערונג.
די אלע, וועלכע האבען פראטעסטירטע וועקסלען פון דער פירמע
הענדעלעס און כוואט
ווערען געבעטען זיך צו מעלדען דאנערשטאג דעם 6-טען יוני, פון 2 ביז 4, צו יוסף מאיר פוקס ליפאווא 46.
7718

קאליגראף
ל. בערמאן
(דער יונגער) וואוינט אויף זאוואדזקא 1,19-ער שטאק, און לערנט אויס שעהן און שנעל שרייבען.

— צו אלע — בעשטעלטע שניידער-מייסטער — אין — לאדז!!
מיר מעלדען אייך, אז
ס'ווערען נאך איינגעשריבען מיטגלידער אין צעך
פערזוימט נישט! ווייל עס וועט שפעטער זיין בעשווערט דאס אננעהמען מיטגלידער.
גלייכצייטיג מעלדען מיר, אז אלע שטייער-ענינים ווערען ערלעדיגט דורך אונזער צעך-קאנצעלאריע. די קאנצעלאריע איז טעטיג יעדען טאג פון 8 ביז 10 אין אווענד.
די פערוואלטונג
פון שניידער-צעך אין לאדז
פיעטריקאווער 20

„לינת הצדק", צעגעלניאנא 53
אכטונג, מיטגלידער!
היינט, מיטוואך, דעם 5. יוני ד. י., 9 א זייגער אין אווענד קומט פאר אין פעראיינס-לאקאל
א פארוואהל-פערזאמלונג
מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:
1) ערעפנונג, 2) וואהלען פון א פארזיצענדען, 3) בעריכט, 4) וואהלען פון א פערוואלטונג, קאנדידאטען אין רעוו.-קאמיסיע, 5) פרייע פארשלאגען
בעמערקונג: ביי א נישט גענוגענדער צאהל מיטגלידער קומט די פערזאמלונג פאר צום 2-טען טערמין 6 א זייגער גאכמיטאג ביי יעדע צאהל אנוועזענדע. גלייכצייטיג ווערען די מיטגלידער געבעטען צו רעגולירען דעם בייטראג, אום נישט צו פערלירען זייער וואהל-רעכט.
7693 די פערוואלטונג.

דאנקזאגונג.
מיר א גרופע שטרייקענדע פריזיער-ארבייטער אין לאדז, דריקען אויס אונזער הארציגען דאנק דעם רעסטאראטאר ה' אייזיק קויפמאן, וו ס כ א ד נ י א 21, פאר זיין ארויסגעבען אינז געשמאקהאפטע און בי-ליגע מיטאגען אין דער צייט פון שטרייק. גלייכצייטיג דריקען מיר אויס פון טיפסטען הארצען א דאנק דעם איידעם ה' הערמאן לעווינסקי, פאר זיין מיכטיגע רעיעלע בעדינונג און גוטהארציגע בעהאנדלונג.
מיט אכטונג יוסף גאלדשטיין, יחיאל זילבערבערג, אלי' ספעקטאר, יעקב געלבארד, וואלף קאטץ, מענדעל וויינשטיין.

אורלויב אין דער פאליציי

(ס) דער קאמיסאר פון 7-טען קאמיסאריאט מארטשין אנדזשאק האט אנגעהויבען זיין אפרוה-אורלויב, איהם וועט פערטרעטען דער לייטער פון 3-טען קאמיסאריאט, קאמיסאר ווילטשינסקי. אין דריטען קאמיסאריאט איז צוגעטיילט געווארען דער קאמיסאר וויקטאר וואלמאן. ד"ר לייטער פון 10-טען קאמיסאריאט אין אין 10-טען קאמי-סאריאט האט איבערגענומען דער אינספעקציע-אפיציר פון דער פאליציי קאמאנדא קאמיסאר אומגעהויער.

נעכטען האט אנגעהויבען זיין געזונדהייטס-אורלויב דער לייטער פון אויספארשונגס-אמט אויבער-קאמיסאר ווייער, זיין פערטרעטער איז קאמיסאר מיקא.

„לטובת „לינת החולים"

צו דער בעפארשטעהענדער גארטען-אימפרעזע פון דער געז. „לינת החולים" האט די דירעקציע פון קינא „קאפיטאל" געשענקט א געוויסע צאה-בילעטען צו דער פאנט;ווע לאטעריע.

„לינת החולים" האט דערויף נעענטפערט דער דירעקציע מיט א דאנק-בריף.

זעלבסטמארדען

(—) עהערנעכטען 10 א זייגער אין אזענד האט זיך אויף עק בושעשינער און זשעלאזנא אויף באלוט, פערסמט מיט עסיג-עסענץ דער 19-יעהריגער-ארבייטסלאזער מאריאן סטאיעצקי, דער זעלבסטמערדער איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

* *

(—) עהערנעכטען 12 א זייגער ביינאכט האט זיך, אין דער וואוינונג פון זיינע בעקאנטע דער-שאסען, מיט'ן צוועק צו בעגעהן זעלבסטמארד דער 38-יעהריגער לודוויג שאלץ, פון וויזנער-גאס 12. די פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא גאס.

* * *

(—) נעכטען 4 פארטאגס איז פאר'ן טויער אויף פיעטריקאווער גאס 257 געשטארבען דער וועכטער פון רעסטוילבען הויז יאן טשעכאנאווסקי. דער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט, אז טשעכאנאוו-סקי איז געשטארבען פון א הארץ-שלאג.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 25, טעל. 26-87
ספעציעל ארצט פאר הויט און ווענע-רישע קראנקהייטען. מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, בעהאנד-לונג מיט קווארץ-שטראהלען.
אמפ אן פון 8—10 פריה, 12—2 נ.מ. און פון 4—8 אוו

ערב וואהלען צו דער קראנקען-קאסע

(—) עהערנעכטען אין אווענד איז פארגעקו-מען א זיצונג פון דער וואהל-קאמיסיע צו דער קראנקען-קאסע. ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען כאל גענדער וואהל-קאלענדאר: די וואהלען וועלען אויס-געשריבען ווערען דעם 24. יוני. די צוגרייטונג פון דער וועהלער-רשימה וועט דויערען ביז'ן 8 יולי, די ליסטעס וועלען אויסגעלעגט ווערען צו קאנ-טראלירען ביז'ן 17-טען יולי. רעקלאמאציעס וועלען אנגענומען ווערען ביז'ן 27 יולי, פון 15 ביז'ן 24 אוי-גוסט וועלען אנגענומען ווערען קאנדידאטען-ליס-טעס, די וואהלען אליין וועלען פארקומען דעם 15-טען סעפטעמבער.

דערטרינקען אין א ברונען

(—) מיט עטליכע טעג צוריק איז דער 28-יעהריגער מארטשין מיכאליאק פון דארף באלי-שעוויטש, צוקריגענדיג זיך מיט די עלטערע, ארויס-געלאפען פון דער היים און ערקלערט, אז ער וועט זיך נעהמען דאס לעבען, מ'האט דערויף נישט געלעגט קיין בעזונדער אכט. מיכאליאק איז אבער נישט אהיימגעקומען ביינאכט און אויך אויף צו-מארגענס האט מען איהם נישט געזעהען און מען האט איהם אנגעהויבען צו זוכען. ערשט נעכטען האט מען דעם טויטען קערפער פון מיכאליאק'ן געפונען אין א ברונעם פון דארף.

ווי ס'עהט זאגט איז מיכאליאק בעגאנגען זעלבסטמארד, אריינווארפענדיג זיך אין ברונעם.

איינשרייבונגען אין קאאפע-ראטיווען

אין צוזאמענהאנג מיט'ן קאאפעראט-ווען טאג וואס ווערט אין לאדז געפייערט זונטאג, דעם 9 ה. ח. איז בעשטימט געווארען א וואך פון ווערבי-רען נייע מיטגלידער פאר די קאנסום-קאאפערא-טיווען. די איינשרייבונגען קומען פאר אין א רייה קאאפעראטיווען אין פערשידענע ערטער פון שטאט.

פון די יודישע קאאפעראטיוון ווערען נייע מיטגלידער אנגענומען אין אלגעמיינעם ארבייטער קאאפעראטיוו (פאלודניאווא 20) און אין האמער (צמענטארנע 3).

גרופירען באנק-הייזער

ווי מיר דערוויסען זיך, האט דער באנק-אינספעקטאר פונ'ם פינאנץ מיניסטעריום בעקומען א מעלדונג וועגען פעראייניגונגען פון עטליכע צעהנדלינג באנק און קרעדיט-הייזער אין לאדז. די סיבות פון די פעראייניגונגען זענען די נייע פארשריפטען, לויט וועלכע עס ווערט געפאדערט א געהעכערטער גרונד-קאפיטאל פון קרעדיט-אינ-סטיטוציעס.

היינטיגער ליטערארישער אווענט פון ב. שעפטעל
אין פאפולארני

היינט קומט פאר אין טעאטער-פאפולארני דער ליטערארישער אווענד פון בענעדיקט שעפטעל מיט'ן אנטייל פון די ארטיסטען פון פוילישען טעאטער. גלייכצייטיג וועט געשפילט ווערען ב. שעפטעל'ס פיעסע „געלד".

היינטיגע פרעמיערע פון „ברודער קארמאזאוו"

דאס קינסטלערישע רוסישע סטאניסלאווסקי-טעאטער (פראגער גרופע) שטעלט היינט דאסטא-יעווסקי'ס „ברידער קאראמאזאוו".

די היינטיגע פרעמיערע ווערט מיט גרויס-פעראינטערעסירונג ערווארט דורך דעם לאדזער פובליקום: דאסטאיעווסקי'ס טיפען אין דער אויס-פיהרונג פון די ארטיסטען פון אזא מאס, ווי עס פערמאגט דאס קינסטלערישע רוסישע טעאטער — דאס דארף מען זעהען!

שוידערליכע בוי-קאטאסטראפע אין קאלא

(—) עהערנעכטען איז אין דער שטאט קאלא פארגעקומען אנ'אויסטערלישע בוי-קאטאסטראפע. אין הויז פון א געוויסער פרוי זילבערבערג אויף מארונסקא 32 איז מען צוגעטרעטען צו רעמאנ-טירען דעם פראנט, בעת די ארבייטער האבען אויפגעשטעלט די רושטאוואניעס און האבען אנ-געהויבען ארויפציהען מאטעריאל, האט זיך פלוצ-לינג די גאנצע רושטאוואניע איינגעריסען. און צוגעדריקט מיט זיך דעם מייסטער סטעפאן יאניאק און די ארבייטער מאריאנא קווארטא, וואצלאוו סורגאס, יוזעף קרושינסקי און סטעפאן שמיאטשיב-סקי. אלע 4 זענען שווער-פערוואונדעט געווארען.

ל א ו י ט ש, (טעלעפאניש). דינסטאג ל"ג בעומר איז אהער אנגעקומען פון לאדז הרה"צ מוה"ר דוב בעריש קאליש שליט"א, דער זוהן פונ'ם אלטען סקערניעוויצער רבי'ן זצ"ל און איידעם פונ'ם קרימילאווער רבי'ן שליט"א, וועל-כער האט זיך דא בעזעצט. מיט'ן רבי'ן שליט"א איז מיטגעקומען פון לאדז און אומגעגעבען א גרויסער עולם חסידים. ביי דער באהן האט דעם רבי'ן שליט"א מקבל פנים געווען כמעט די גאנ-צע היגע יודישע בעפעלקערונג דורך וועלכע ער איז בעגלייט געווארען ביז זיין וואוינונג. אויף שבת איז געקומען אנ'אנגעזעהענער עולם חסידים פון שטאט און פון דער פרעמד.

אליעזר ברוך זיידע.

Z intencji zaręczyn
p. **LEONI KINDÓWNY**
z p. **FELIKSEM PINKUSEM**
życzy wiele szczęścia
Maurycostwo Dargużański

דאס געזונד און פיש

די מעדיציניש וויסענשאפט שטרעבט נישט נאר צו פערניכטען די קראנקהייטען, נאר צו פערהיטען פון איהר; ענטוויקלונג און פערלייכ-טערען דעם קראנקהייטס - פראצעס, בעקעמפען אהן יסורים.

„קראנקהייט איז אנ'אונגארמאלע זאך און בעקעמפען די אוננארמאלקייט אויף יעדען שריט, אין די וויכטיגסטע אויפגאבע פון דער מעדיצין"— פלעגט בעהויפטען דער בעקאנטער ווינער כירורג בילארט. די שווערע ארבייט פון די פארשער ברענגט יעדעס יאהר נייע רעזולטאטען און קלערט אויף די געהיימנישען פון די מענשליכע קראנק-הייטען.

אזוי למשל איז ענטדעקט געווארען, אז די געשווילעכץ פונ'ם „טארטשיק גרוטשאל", וואס מ'רופט עס וואליע, ווערט געהיילט מיט יאד, דערפאר טאקי פלעגט מען אין די בערגיגע ערטער, וואו די קראנקהייט איז פערשפרייט, די קינדער געבען קוך-זאלץ, וואס יעדער קילא-גראם האט אין זיך 5 מיליגראם יאד.

די דאקטוירים האבען איינגעפונען, אז אויב יאד וואס ווערט אריינגעפיהרט אין ארגאניזם היילט די וואליע-געשווילעכץ, איז פיל ראטזא-מער אריינצוברענגען אין ארגאניזם דעם יאד אויף א נאטירליכען וועג צוזאמען מיט דער שפייז. דא קומט אין בעטראכט אויך דער מאמענט, וואס פיל פאציענטען נעמען איין נישט גערן פערשי-דענע הייל-מעדיצינען.

די נאטור, וואס איז דאס גרעסטע און רייכ-סטע לאבאראטאריום האט ענטפלעקט א סוד, אז אין די ים טיפענישען געפינט זיך זעהר פיל יאד — אין די פיש.

וועגען דעם האט ביז דער סאמע לעצטע צייט וועניג ווער געוואוסט. און ערשט די אויס-פארשונגען פון א נארוועגישען געלערנטען ד"ר לונדע האבען פעסטגעשטעלט, אז ספעציעל די פיש פון די נארוועגישע ימים, האבען אין זיך א גרויסען סכום יאד, און הגם עס קלינגט ווי א מעשה'לע, איז עס דאך אנ'אמת: די נארוועגישע בערג, וואס ענטהאלטען אין זיך יאד, ברעקלען זיך אויס, פאלען אריין אין די טייכען און ווע-רען פערטראגען אין ים. דארט ווערט דער יאד איינגעשלונגען דורך די געוויקסען, מיט וועלכע די פיש ערנעהרען זיך.

די נארוועגישע רעגירונג כדי צו היילען די בעפעלקערונג פון די געביטען, וואס ליידען אויף דער „וואליע-געשווילעכץ", בעמיהט זיך זיי צו ערנעהרען מיט פיש, בפרט מיט הערינג וואס זע-נען צוגעגרייט לויט א ספעציעלען אופן און רופען זיך „קיפערעד הערינג".

100 גר. אזעלכע הערינג א טאג, איז גענוג אויף אריינצופיהרען אין ארגאניזם דעם נויטיגען סכום יאד. אויך די נארוועגישע סארדינען בעזי-צען די דאזיגע היילבארע אייגענשאפט.

ד"ר לונדע האט זיין ארטיקעל אין דער ווי-נער „קליגישער וואכענשריפט" (נומער 1, 1928) דער דאזיגער ארטיקעל וואס בעהאנדעלט די פראגע וועגען ערנעהרען די פערזאנען, וואס זענען קראנק אויף דער „וואליע געשווילעכץ" האט אין די מעדיצינישע קרייזען ארויסגערופען א שטאר-קען אינטערעס. אזא מעדיצינישער אויטאריטעט, ווי פראפ. ד"ר וואגנער זשארעג האט בעשטעטיגט די אויספארשונגען פון ד"ר לונדע און האלט, אז דאס ערנעהרען זיך מיט נארוועגישע פיש פערהיט פון דער וואליע-קראנקהייט בפרט ביי יוגענד.

נישט וועניגער וויכטיג איז די אייגענשאפט פון די נארוועגישע הערינג, „קיפערעד הערינגס" און סארדינקעס אין זייער דערנעהרונגס - שטופע וואס איז אזוי הויך, אז זיי קענען פולשטענדיג פערטרעטען טראן.

אזוי ארום ווערט דערגרייכט אויך א וויכטי-גער פונקט, דאס היילען דורך אנ'אנגענעהם מיטעל פאציענטען, וואס האבען ביז איצט געהאט אנאפ-שוי פאר טראן אדער פאר קוכען-זאלץ.

זלאַטי רובין האט געוואונען דעם פּראַצעס געגען ראַדימנער רב שפּירא

זלאַטי רובין לעבט און קומט בקרוב קיין גאַליציען אָבנעמען איהר געלד

פון ניו־יאָרק איז אָנגעקומען אַ סענסאַציאָנעלע ידיעה, עס האָט זיך, נעמליך, אַרויסגעשטעלט, אַז זלאַטע רובין, די העלדין פון פשעמישלער פּראָצעס, לעבט, האָט זיך ריינגעוואַשען פון איהר אַפּערע און קומט בקרוב צוריק קיין פּוילען אויפצומאָנען איהר געלד און ציהרונג, וועלכעס דאָס פשעמישלער געריכט האָט איהר קאָנפיסקירט ו בעת'ן פּראָצעס.

צוליב איהר צוריקגעצויגנקייט פון דער עפענטליכקייט, האָט מען אַרויסגעלאָזען אַ קלאַנג אַז זלאַטע רובין איז געשטאָרבען. זי, זלאַטע רובין איז קענטיג, געווען צופרידען מיט דעם, ווייל זי האָט עס אַפילו נישט געפּרובט אָפּלייקענען. דערווייל אָבער האָט זי בסוף סוף געטון אַלעס מעגליכע, כדי זיך ריינצוּוואַשען פון דער קלאַנג, אַז זי האָט שאַנטאַזשירט דעם ראַדימנער רב, הרב שמואל שפּירא, און דאָס איז איהר, ווי מען איז מודיע פון ניו־יאָרק, פּולקאָם געלונגען.

אונזערע לעזער דערמאָהנען זיך נאָך געוויס אָן דעם סענסאַציאָנעלען פּראָצעס געגען זלאַטע רובין, וועלכע איז מיט דריי יאָהר צוריק פאָרגעקומען פאַר'ן פשעמישלער געריכט. זלאַטע רובין איז דאַן פער'משפּט געוואָרען צו 6 חדשים תּפיסה פאַר שאַנטאַזשירען דעם ראַדימנער רב.

נאָכ'ן דורכגעפיהרטען פּראָצעס האָט מען ביי זלאַטע רובין קאָנפיסקירט 2000 דאָלאַר און פיל ציהרונג און דאַן פער'משפּט צו 6 חדשים תּפיסה אונטערן בעדינג, אַז זי וועט זיך אין משך פון 3 יאָהר אַנשטענדיג אויפפיהרען וועט מען איהר שענקען די שטראָף.

זלאַטע רובין איז געפאָהרען קיין אַמעריקאַ. וואו ס'האָט זי נאָך דערוואַרט אַ פּראָצעס פאַר חתונה האָבען מיט אַ בעווייבטען מאַן, אויסערדעם האָט נאָך הרב שפּירא געוואָלט ווערען געשטעלט פאַר'ן געריכט, בעשולדיגט אין ביגאַמיע. עד היום איז דער פּראָצעס געגען ראַדימנער רב נישט פאָרגעקומען. זלאַטע רובין האָט אָבער געוואָלט זיך ריינוואַשען פון איהר פּראָצעס אָפּנעהמען פון פשעמישלער געריכט דאָס קאָנפיסקירטע געלד און ציהרונג, און וואָס ס'וויכטיגסטע: זי האָט אויך געוואָלט אַרויסבעקומען אַ גט פון הרב שפּירא, ווייל זי האָט איהם געהאַלטען פאַר איהר מאַן.

נאָך שווערער מיה איז איהר געלונגען זיך ריינצוּוואַשען פון דער קלאַנג.

נאָך 4 יאָהר צייט איז אין ניו־יאָרק בעוואוּסט געוואָרען, דאָס נאָך לאַנגע פּראָצעסען, וועלכע זענען פאָרגעקומען אין פשעמישעל און אין ברוקלין איז ענדליך געוואָרען אויפגעקלערט און פערענדיגט די סענסאַציאָנעלע אַפּערע פון זלאַטע רובין מיט'ן ראַדימנער רב, די אַפּערע, וואָס האָט בעת'ן פשעמישלער פּראָצעס געהאַלטען געשפּאַנט טויזענדער ניו־יאָרקער און גאַליצישע יודען.

זלאַטע רובין, וועלכע האָט לעצטענס שרעקליך געליטען, גייסטיג, פינאַנציעל און געזעלשאַפטליך צוליב דעם פּראָצעס, וואָס איז געגען איהר געוואָרען פערפיהרט פאַר שאַנטאַזשירען דעם ראַדימנער רב, איז איצט ענדליך געוואָרען ריינגעוואַשען פון ברוקלינער געריכט.

איהר אַמעריקאַנער אַדוואָקאַט, ראָבערט ד. לאַדוואָהן, דער סענאַטאָר פון 9־טען ברוקלינער דיסטריקט, האָט צו דער אַמעריקאַנער יודישער פּרעסע צוגעשיקט אַ בריף, אין וועלכען ער ערקלערט, דאָס ער האָט אויסגעווירקט, אַז דאָס ברוקלינער געריכט זאָל בטל מאַכען זלאַטע רובינס חתונה מיט'ן ראַדימנער רב, ביי דער געלעגנהייט האָט סענ. לאַדוואָהן איבערגעגעבען די גאַנצע געשיכטע אין אַ נייעם ליכט, לויט וועלכען ס'שטעלט זיך אַרויס,—ווי ער ערקלערט—אַז זלאַטע רובין און נישט הרב ר' שמואל שפּירא איז געפאַלען אַלס קרבן פון אַן'אַנדערען מענשענס שלעכטע מעשים. לויט ד יפאַקטען, וועלכע אַדוו. סענ. לאַדוואָהן גיט איבער שטעלען זיך די פּרטים פון דער דאָזיגער סענסאַציאָנעלער אַפּערע פאָלגענד פאַר:

זלאַטע רובין, וועלכע איז מיט 4 יאָהר צוריק געווען אַ רייכע אַלמנה, האָט דאַן געוואוינט אין דער בראָנקס, וואו זי האָט זיך בעקענט מיט'ן ראַדימנער רב, הרב ר' שמואל שפּירא, אַז ער האָט אין ראַדימנאָ אַ פרוי, האָט הרב שפּירא זלאַטען קיינמאָל נישט דערצעהלט, ווען זיי האָבען בעשלאָסען חתונה צו האָבען, זענען זיי אַריין אין דעם ציוויל־אַמט פון בראָנקסער געריכט, וואו ס'איז פאָרגעקומען די ציווילע חתונה־צערעמאָניע. שפּעטער האָט הרב שפּירא זלאַטע רובין מקדש געווען כדת משה וישראל אין ניו יאָרק.

דריי חדשים האָט דאָס „פּאָר־פאָלק"— דערצעהלט סענ. לאַדוואָהן ווייטער אין זיין בריף צו דער אַמעריקאַנער יודישער פּרעסע — געוואוינט צוזאַמען און געלעבט פון זלאַטעס געלד, וועלכעס זי האָט בעקומען בירושה פון איהר פערשטאָרבענעם מאַן. זלאַטע רובין זאָל אויך האָבען געגעבען דעם ראַדימנער רב עטליכע טויזענד דאָלאַר צו מאַכען אַ רייזע קיין גאַליציען, כדי דאָ זיך צו זעהן מיט זיינע קינדער, וואָס האָבען דאָרט געוואוינט.

ווען זלאַטע האָט געזעהען, אַז הרב שפּירא קומט נישט צוריק קיין אַמעריקאַ, איז זי געפאָהרען קיין גאַליציען אויפזוכען איהר מאַן. דאָ האָט זי איהם געטראָפען וואוינען מיט זיין אמת'ער פרוי. דער רב האָט קודם געלייקענט, אַז ער זאָל ווען ס'איז נישט געווען חתונה האָבען מיט זלאַטע. דער פון איז אַרויסגעקומען די בעשולדיגונג, אַז זלאַטע רובין האָט אויף איהם געמאַכט אַ בלבול.

מען האָט זלאַטען אַרעסטירט. מען האָט ביי איהר קאָנפיסקירט דעם אַמעריקאַנער פּאַספּאָרט, 2000 דאָלאַר און ציהרונג און דאַן פערמשפּט צו 6 חדשים תּפיסה. דאָס געלד און ציהרונג האָט דאַן שוין פערהאַלטען דאָס פשעמישלער געריכט.

זלאַטי רובין האָט, נאָכדעם, ווי איז צוריקגעקומען קיין אַמעריקאַ, געטון אַלעס מעגליכע, בכדי ריינצוּוואַשען איהר נאָמען. איצט ווען דאָס ברוקלינער געריכט האָט מבטל געמאַכט איהר חתונה מיט הרב שפּירא, האָט זלאַטי רובין בעשלאָסען צוריקצוקומען קיין פשעמישעל צוריק אַרויסצובעקומען פון דאָרטיגען געריכט דאָס קאָנפיסקירטע געלד און ציהרונג.

עס איז אַלזאָ, בקרוב צ ורערוואַרטען זלאַטע רובין אין גאַליציען.

א פּראַצעס מיט אַ טויטען אַלס אָנקלאָגער

דער רעהאַביליטאַציע פּראָצעס פון דער הרג'עטען אַרבייטער יאַקובאָווסקי

הרג'ענען אַ 5־יאָהריג קינד איז היינט נישט קיין אויסערגעוועהנליכע זעלטענקייט. די פּאָליציי־כראָניק ווייסט כמעט יעדען טאָג צו דערצעהלען וועגען פערשידענע מאָרדען און אַנדערע בלוטיגע אַקטען, וואָס ווערען אויסגעפיהרט אויף פערשידענע אומשולדיגע מענשען און קליינע קינדער. אין ערשטען פאַל געשעהט עס על פּי רוב צוליב נקמה, קאָנקורענץ, אָדער סתּם פאַרבאַריזם, אין צווייטען פאַל קומט עס פאָר הויפּטזעכליך, כדי פּטור צו ווערען פון אַ קינד, אַ לאַסט פאַר די דערוואַקסענע, וואָס עס געשעהט זעהר אָפט, ווען עס האַנדעלט זיך אין אומגעזעצליכע קינדער.

די קינדער־מאָרדען און סתּם מאָרדען האָבען זיך ב ייאוּגו געמאַכט כמעט צו אַ טאָג־טעגליכער ערשיינונג הויפּטזעכליך נאָך דער מלחמה־צייט. דאָס האָט אויך זיין בעגרינדונג: אין דער מלחמה זענען די מענשען צוגעוועהנט געוואָרען צוצוזעהן ביים צווייטען מיטמענש זיין לעבען און דאָס מיט אַ אויסערגעוועהנליכער גלייכגילטיגקייט און דאָך בעגעגנען זיך די צייטונגען ב יימעלדונגען וועגען קינדער־מאָרדען מיט קורצע נאָטיצען, אָדער מען פערשווייגט דעם אָדער יענעם פאַל פון קינדער־מאָרד איבערהויפּט, ווייל דאָס הערט אויף צו אינטערעסירען דעם לעזער, קינדער־מאָרדען זענען אויף דער טאָג־אָרדנונג.

•

פעררהאַן אָבער איצט אַ פאַל פון קינדער־מאָרד וועלכער האָט אויפגערודערט די גאַנצע ציוויליזירטע וועלט. דער דאָזיגער קינדער־מאָרד האָט גורם געווען צום אומברענגען נאָך אַ מענש פון דער וועלט, אַ דערוואַקסענעם מענש, אויף וועמען עס איז אַרויסגעטראָגען געוואָרען אַ טויט־אורטייל און דער פּסק־דין איז טאַקי אויסגעפיהרט געוואָרען.

דאָס איז דער יוסטיץ־מאָרד איבער דעם פּוילישען אַרבייטער יוזעף יאַקובאָווסקי, וועלכער איז גע'הרג'עט געוואָרען אויף דעם סמך פון אַ געריכטס־אורטייל אין דער שטאָט נייסטרעליץ אין שטאַאַט מעקלענבורג־סטרעליץ אין דער דייטשער מלוכה.

איצט ווען יאַקובאָווסקי'ס ביינער זענען שוין זיכער פערפוילט געוואָרען אין דער ערד קומט אויפסניי פאָר זיין פּראָצעס. דאָסמאָל איז נישט ער דער אָנגעקלאָגטער, נור דער אָנקלאָגער, הגם ער געפינט זיך נישט אין געריכט־זאַל פון נייסטרעליץ, זיין גייסט קלאָגט אָן. וועמען? 5 פּויערים, דערונטער 2 פרויען. מאַנכע פון די אָנגעקלאָגטע זענען זיינע קרובים. אָט די דאָזיגע פערשוינען ווערען איצט אָנגעקלאָגט אין דערמאָרדען אַ 5־יאָהריג קינד, אין דערמועלבען מאָרד, פאַר וועלכען מען האָט דער'הרג'עט יאַקובאָווסקי'ן.

צום דאָזיגען פּראָצעס זענען אָנגעקומען קאָררעספּאָנדענטען פון נאָהנטע און ווייטע לענדער. אין וואָס האַנדעלט זיך דאָ?

דער זוהן פון אָרימע פּוילישע פּויערים אויס דעם דאָרף דאַנאַיאָווקאַ, ביי ווילנאַ, האָט אַלס געפאַנגענער רוסישער זעלנער געאַרבייט אין דאָרף פאַלינגען ב ייניי־סטרעליץ. דאָרט האָט ער זיך בעקאַנט געמאַכט מיט די טאָכטער פון די אָרימע דייטשע פּויערים, אירא נאַגענס, וועלכע האָט שוין געהאַט אַ אומגעזעצליך קינד פון אַ אַנדערען. אויס ליבע צו זיין כלה האָט יאַקובאָווסקי זיך ערקלערט אַלס פאָטער פון קינד מיט'ן נאָמען עוואַלד. שפּעטער האָט איהם אירא געבוירען אַ מיידעלע אַננאַ און דאַן איז אירא געשטאָרבען. יאַקובאָווסקי האָט ווייטער געאַרבייט אַלס פאָלוואַרק־אַרבייטער אין פלאַניגען און געצאָהלט אַלימענטען דער מוטער פון דער פערשטאָרבענער אירא. די מוטער האָט נעמליך זיך בעשעפטיגט מיט די אייניקלעך. יאַקובאָווסקי פלעגט זיך אָבער כסדר קלאָגען אויף דער אַלטער, אַז זי פערנאַכלעסיגט די קינדער. געצאָהלט האָט ער דאָך.

דעם 9. נאָוועמבער 1924 איז עוואַלד פּלוצים פערשוואונדען געוואָרען. נאָך 13 טאָג האָט מען זיין טויטען קערפּער געפונען אין אַ לאָך פון אַ קרוליק אויף דער דערבייאינער פּאַשע. אַלס מערדער האָט מען פון ערשטען מאָמענט אָנגענומען יאַקובאָווסקי'ן, ווייל מסתּמא האָט ער געוואָלט פּטור ווערען פון דעם פרעמדען קינד, כדי נישט בעדאַרפען צו צאָהלען אַלימענטען. אָט דעם יאַוויגען חשד האָבען אונטערשטיצט די משפּחה־מיטגלידער נאַגענס, וועלכע האָבען שלעכט געלעבט מיט דעם פּוילישען „גר". דעם צווייטען טאָג נאָך דעם געפונען דעם טויטען קערפּער איז יאַקובאָווסקי אַרעסטירט געוואָרען און 6 וואָכען שפּעטער איז שוין געווען פאַרטיג דער אָנקלאָגע־אַקט. דעם 26. מערץ 1925 איז פאָרגעקומען די פערהאַנדלונג פאַר אַ געשוואוירענעם געריכט פון פּויערים אונטער דעם טריבונאַל־פאָרזיץ פון אַריסטאָקראַט פּרעזידענט פאָן בושקע. מען האָט אַרויסגעגעבען אַ טויט־אורטייל און איהם אויך אויסגעפיהרט נאָכדעם ווי דער העכסטער געריכט האָט אויך דעם טויט־אורטייל בעשטעטיגט און מען האָט איהם אויך נישט געוואָלט בעגנעדיגען.

דער אַמטליכער פערטיידיגער פון יאַקובאָווסקי דר. קאָך האָט אָבער נישט גערוהט און אַזוי לאַנג געאַרבייט ביז עס איז איצט געקומען צו אַ רעהאַביליטאַציע־פּראָצעס, אין וועלכען דר. קאָך וויל בעווייזען, אַז דעם מאָרד איבער עוואַלד האָט אויסגעפיהרט נישט יאַקובאָווסקי, נור טאַקי די הויפּט־עדות אין יאַקובאָווסקי'ס פּראָצעס, זיינע געוועזענע שוואָגערם און צווישען זיי דער האַלבער אַידיאָט פריץ נאַגענס. אויף וועמענס עדות׳שאַפט דער געריכט האָט זיך געשטיצט אַרויסצוטראָגען דעם טויט־אורטייל אויף יאַקובאָווסקי.

קריסטלעכע פרוי שטעלט ליכט אין א שול

די טעג האָבען אין ווילנע די מתפּללים וואָס זענען געקומען דאַווענען מנחה אין פּאָליש פון קברנישער שוהל, צוגעזעהען אַן'אויסטערלישע סצענע.

ווען איין מנין האָט געענדיגט דאַווענען מנחה איז אין פּאָליש פון דער שוהל אַריינגעקומען אַ קריסטליכע פרוי אין עלטער פון אַ יאָהר 50, צוזאַמען מיט איהר איז אויך אַריינגעקומען אין שוהל אַ יוד – איהרער אַ בעקאַנטער, די קריסטליכע פרוי האָט געהאַלטען אין האַנד 2 לאַנגע דיקע ליכט.

אַלעמענס בליקען האָבען זיך געווענדעט אויף איהר. זי האָט זיך קאַנטיג געפונען אין אַ פערלעגענהייט. דער יוד, וואָס איז מיט איהר געקומען, האָט געפרעגט ביי די מתפּללים אַ שאלה צי קען די קריסטליכע פרוי אַוועקשטעלען ביים עמוד די צוויי ליכט.

ווען די קריסטין האָט דערהערט, אַז דאָס איז דערלויבט, איז איהר פּנים בעשטראַהלט געוואָרען מיט שמחה, זי איז תּיכף צו צום עמוד און אַוועקגעשטעלט דאָרט ביידע ליכט בעטענדיג דערביי די מתפּללים:

– צינדט זיי אָן און לאָזט זיי אויסברענען.

די גאַנצע געשיכטע האָט זייער פּראַינטערעסירט די מתפּללים און זיי האָבען אָנגעהויבען אויסצופרעגען די קריסטליכע פרוי ווי קומט דאָס, וואָס זי – אַ קריסטליכע פרוי איז געקומען אַוועקשטעלען ליכט אין אַ יודישער שוהל.

די פרוי וועלכע רופט זיך מאַלווינאַ בעניצקי האָט דאַן דערקלערט פאָלגענדעס:

פאַריגע נאַכט האָט זי געזעהן אַ שרעקליכען חלום, ס'איז איהר צו חלום געקומען איהר פערשטאָרבענע מוטער, וועלכע האָט איהר דערקלערט, אַז זי איז פערמשפּט צום טויט, אויב אָבער זי וויל אויסקויפען איהר נשמה דאַרף זי אַוועקשטעלען ליכט אין אַ יודישער שול.

אויף מאָרגען פריה איז זי אויפגעשטאַנען אַ צוטראָגענע. זי איז תּיכף אַוועק צו אַ בעקאַנטען יודען בעטען איהם ער זאָל מיט איהר גיין אין אַ יודישע שול אַוועקשטעלען ליכט.

דערצעהלענדיג די געשיכטע האָט די פרוי אַ קוק געטון אויף די ברענענדע ליכט אויפ'ן עמוד, ביי וועלכע מען האָט זיך שוין געשטעלט דאַווענען מנחה און האָט אַ בעפרידיגטע פערלאָזען דעם פּאָליש פון דער קברנישער שול

יורידישע עצות

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאָן
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

בעם דערלאַנגען אַן'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

9264. D. Z.

נישט וויכטיג, וואו איהר זענט געבוירען געוואָרען און ווי לאַנג אייערע עלטערען וואוינען שוין אין פּוילען, קוים זענען זיי צוגעשריבען צו אַ געמיינדע, וואָס ליגט אויסערהאַלב די גרעניצען פון דער פּוילישער מלוכה ווערט איהר טראַקטירט אַלס „פרעמדער". אַזוי ווי איהר קאָנט נישט פאָרשטעלען קיין בעשטעטיגונג, אַז איהר האָט יאַ בירגערשאַפט פון אַן'אַנדערע מלוכה, ווערט איהר אַריינגעצויגען אין פּוילישען מיליטער־דינסט. דורכ'ן דינען אין פּוילישען מיליטער ווערט פערלייכטערט די פּראָצעדור פון בעקומען די פּוילישע בירגערשאַפט.

9265. בן ישראל № 28
9266. יעקב בן אברהם
9267. יצ. שנאַפּער
9268. ג. ל–ס
9269. אַ טרייער לעזער פון וואָלטשאַנסקאַ 21.
9270 י. ש. ל.
9271 רבקה פּשיטיק פון זשעראָמסקיעגאָ 8:
9272 M. K. פון פּולנאַצנאַ:

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פערשטענדיגען פּערזענליך מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3—4 נאָכמ. מיטברענגענדיג די צייטונג.

9273 אַ לעזער פון לאַגעוויניצקאַ נומר 31:

אויב איהר וואוינט אין 1 צימער דאַרפט איהר צאָהלען פאַר'ן 2 קוואַרטאַל פון לויפענדען יאָהר ביי 110 רובל גרונד דירה־געלד, 46 זל. 27 גר. שוין צוזאַמען מיט די אויסגאַבען.

9274 ישראל דאַווידאָוויטש:

אין אַזאַ פאַל וואָלט איהר זיך געמוזט איבערציהען אין דער פאַרגלעגטער דירה, ווען איהר וואָלט געווען אַ סובלאָקאַטאָר, קוים זענט איהר אָבער אַ זעלבסטשטענדיגער לאָקאַטאָר, קען מען אייך דערצו נישט צווינגען.

9275 K. פון דער אַלטשטאָדט:

דער הויזווירט וואָלט טאַקע אויף אייך בעקומען אַן'עקסמיסיע, פּרובענדיג זיך אויפ'ן אומשטאַנד, וואָס ער האָט אין אייער לאָקאַל אַמאָל געפיהרט אַן'אונטערנעהמונג, וועלכע ער איז צוליב די מלחמה אָדער נאָך דער מלחמה־געשעהענישען געצוואונגען געווען צו ליקווידירען אָדער פערקלענערן און איצט וויל ער די זעלבע אונטערנעהמונג צוריקשטעלען צו יענער מדרגה.

דער הויזווירט מוז אָבער אומבעדינג אויפווייזען, אַז ער אַליין האָט אין זעלבען לאָקאַל געפיהרט די אונטערנעהמונג און נישט קיין אַנדערער פּערזאָן, אַז די אונטערנעהמונג איז ליקווידירט געוואָרען טיילווייז אָדער אין גאַנצען פאַר'ן 12 יאַנואַר 1921 און נישט שפּעטער, אַז די ליקווידאַציע איז פאָרגעקומען דורכאויס צוליב דער געשאַפענער דורך דער מלחמה סיטואַציע און נישט צוליב קיין אַנדערע, וועלכע ס'איז סבה, אַז ער אַליין וויל די זעלבע אונטערנעהמונג ווייטער פיהרען און נישט פערדינגען קיין אַנדערען לאָקאַטאָר אָדער עפּענען אַן'אַנדערע אונטערנעמונג.

די אַלע בעדינגונגען זענען פאָרגעזעהן נאָר אין דעם פאַל, ווען דער איצטיגער לאָקאַטאָר פערנעמט דעם לאָקאַל אויף אַן'אונטערנעהמונג' קוים בענוצט ער איהם אַלס פּריוואַט־וואוינונג, קאָן איבערהויפּט נישט זיין קיין רייד וועגען אַן'עקסמיסיע.

Dr. med. I. WAJNBERG
CEGIELNIANA 47, tel. 26-02
ווינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציעל פאַר לונגען־און האַרץ־קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע
אין דער היים פון 3–5 נאָכמיטאָג.

דאס יודישע לעבן אין סאוויעט-רוסלאנד

טוען אויס נאקעט א יודיש-יונגעל און ווילען איהם דערטרינקען

מאסקווע. (יט"א). פון פענזא ווערט מיטגעטיילט: א גרופע קריסטליכע קינדער האבען פארגעשלאגען זייער יודישען חבר באריס סאנדלער צו געהען מיט זיי צום טייכעל זיך באדען. ווען סאנדלער האט זיך אויסגעטון נאקעט, האבען די קריסטליכע קינדער איהם ארומגערינגעלט מיט א געשריי „שלאגט יודען, ראטעוועט רוסלאנד" און האבען איהם גענומען שלאגען איבער זיין נאקעטען קערפער. אייגער פון זיי האט געמאכט א פארשלאג, אז „מען זאל דעם זשיד דערטרינקען" און די איבריגע האבען גלייך גענומען סאנדלער'ן ביי די הענד און ביי די פיס און איהם אריינגעווארפען אין וואסער אריין. די „חברים" האבען זיך דאן איינגעטיילט צווישען זיך מיט סאנדלער'ס קליידער און זענען מיט געלעכטער אוועק אהיים.

איהם איז געלונגען זיך ארויסצוראטעווען פון וואסער און זיך דערשלאגען א נאקעטער א היים. ער האט ערצעהלט זיינע עלטערן, וואס מיט איהם האט פאסירט, און יענע האבען גלייך וועגען דער פאסירונג מיטגעטיילט דער מיליציע. די מיליציע האט געפינען א טייל פון סאנדלער'ס קליידער ביי אייניגע פון די קריסטליכע קינדער, וועלכע זענען געווען ביים טייך, און האט אנגעהויבען וועגען דעם ענין אנ'אויספארשונג.

יודען שלאגען שוין רוסען, מעלדעט דער כארקאווער „שטערן"

מאסקווע. (יט"א). געוויסע מעלדונגען פון דער כארקאווער יודישער קאמוניסטישער צייטונג „שטערן", וועלכע גיבען איבער, אז... יודען שלאגען שוין איצט קריסטען אין ראטען-רוסלאנד.

אין א כארקאווער קינדער-שול, וואו די יודישע קינדער זענען א מעהרהייט, האבען זיי פערפאלגט א רוסישען חבר זייערן. ווען דער לעהרער האט זיי דערויף אויפמערקזאם געמאכט, האבען זיי איהם אפענהערציג ערקלערט, אז זיי שלאגען דעם רוסישען שילער דערפאר, וואס ער איז א גוי און שלאגט מסתמא יודישע קינדער.

א צווייטע מעשה גיט איבער דער „שטערן", ווי אזוי אין א כארקאווער יודישער שול האט מען בעטראכט די פראגע וועגען איינלאדען די שכנ'ישע אוקראינישע שול צו א יום-טוב, וואס די יודישע קינדער האבען ביי זיך איינגעארדענט. דער פארזיצער פון דער קינדער-קאמיסיע האט זיך קאטעגאריש ארויסגעזאגט געגען און ערקלערט. אז „די קינדער פון דער אוקראינישער שול זענען אלע כוליגאנעס, זיי וועלען אונז אלעמען אויסקוילען."

יודישע קינדער טרעטען ארויס געגען קאמף מיט רעליגיע

כארקאוו (י.ט.א.) דער „שטערן" ווייזט אן אויף א רייהע פאקטען אין כארקאוו און אנדערע שטעט אין אוקראינע, וואו די יודישע שול-קינדער טרעטען ארויס געגען דעם קאמף מיט דעליגיע. אין טשערקאס האבען די שילער פון א דארטיגער יודישער שול, ערקלערט, אז „אונזערע עלטערן גלויבען נישט אין קאמוניזם, נאר אין גאט, און מען טאר זיי אין זייער גלויבען נישט שטערען", אין כארקאוו האבען יודישע קינדער געוואלט וויסען, פארוואס מען נעמט צו אלע יודישע בתי מדרשים אין שטאט, בעת מען האט נאך נישט גענומען קיין איין קלויסטער, זיי האבען אויך געשטעלט א פראגע, פארוואס מען טרייבט ארויס יודען פון די וואוינונגען און מען גיט די דאזיגע וואוינונגען אוועק די רוסען.

רוסישע קינדער וועגען יודען

מאסקווע. (יט"א). די „אוטשיטעלסקאיא גאזעטא" גיט איבער, אז אויף אנ'אנקעטע, וואס איז געמאכט געווארען אין א מאסקוואר שול צווישען די קינדער פון דער גרופע וועגען זייערע בעציהונגען צו יודען, האבען פון די 34 קינדער פון קלאס בלויז דריי געגעבען פריינדליכע ענטפערס. 25 קינדער האבען געענטפערט געגען יודען און זעקס האבען געגעבען „דיפלאמאטישע" ענטפערס.

פראצעס געגען יודישע ארבייטערינס פאר בעליידיגען רוסישע ארבייטער

מאסקווע. (יט"א). די יודישע ארבייטערין אויף א פאבריק אין באברויסק שרה בויקער איז בעזייטיגט געווארען פון דער פאבריק און אנגעקלאגט אין געריכט צוליב דעם, וואס זי פלעגט רופען די רוסישע ארבייטער „טאטארסקאיא מארדא".

מאסקווע. (יט"א). פאר אנרופען די רוסישע ארבייטערין וואטקינא „כאמקע" איז די יודישע ארבייטערין פון מינסקער שוכפאבריק מיכאלעווסקאיא אפגעזאגט געווארען פון דער ארבייט, אויסגעשלאסען געווארען פון פראפ. פעראיין און וועט האבען א פאליטישען פראצעס אלס שולדיגע אין שאוויניזם. מיכאלעווסקאיא איז א שטעפערין און א גוט-קוואליפיצירטע ארבייטערין. אויף דער פראגע פארוואס זי רופט איהר קריסטליכע חבר'טע „כאמקע" האט מיכאלעווסקאיא ערקלערט:

„דערפאר, ווייל איך האלט, אז די חבר'טע דארף פאשען חזירים און נישט ארבייטען אויף א פאבריק".

מעשה'לער וועגען מיליאנערען

וויצען פון א מיליאנער—וויפיל קאסט א שעה ביים אמעריקאנער מיליאנער מארגאן?—ווי אזוי א צייטונגס שרייבער האט איהם אבגענארט

* * *

וועגען דעם פריוואטען לעבען פון איינעם פון די גרעסטע אמעריקאנער מיליאנערען, פירפאנט מארגאן דער יונגערער, וועלכער איז שוין איצט אלט 61 יאהר, ווייסט די וועלט זעהר ווענינ, נאך פיל ווייניגער ווי וועגען דעם לעבען פון זיין פאטער, דעם אלטען פירפאנט מארגאן, וועלכער איז געשטארבען אין יאהר 1913 און האט איבערגעלאזען דעם יונגערען פירפאנט פאר זיין איינציגען יורש. מארגאן דער יונגערער וויל לחלוטין נישט, אז מען זאל וועגען איהם שרייבען אין די צייטונגען און ער לאזט צו זיך נישט צו קיין זשורנאליסט. אבער איינע א האלענדישע צייטונג האט זיך דאך עפעס דערוואוסט וועגען זיין לעבען און זי דרוקט אייניגע אנעקדאטען. אויב דאס איז ריכטיג אדער נישט, קאן מען נישט וויסען, אבער יעדענפאלס זענען זיי אינטערעסאנט און כאראקטעריסטיש.

פירפאנט מארגאן ערפילט זעהר געטריי זיינע פליכטען אלס בירגער, אבער ער וויל, אז אויך די מלוכה זאל געטריי ערפילען איהרע פליכטען לגבי איהם. מיט א צעהן חדשים צוריק איז דער מיליאנער ארויסגערופען געווארען אין ניו יארקער געריכט אלס עדות. ווען דער פראצעס האט זיך פערענדיגט, איז ער, אזוי ווי אלע אנדערע עדות, אוועק אין דער געריכט-קאסע און האט דארטען דערלאנגט א חשבון פון די היזקות, וואס ער האט געליטען פאר דער צייט, וואס ער איז געווען אין געריכט. אין צעטעל זענען געווען פערשריבען צוויי טריליי הוצאות: 4 דאלאר פאר'ן צייט-פערלוסט איז 1 דאלאר פאר רייזע-הוצאות. מיט דעם דאלאר רייזע-הוצאות האט דער מיליאנער, ווי עס שיינט, געמיינט דעם בענזין, וואס זיין אויטא האט פערנוצט בעת דער נסיעה אין געריכט. די פיער דאלאר צייט פערלוסט איז אבער געווען נישט קיין סך, ווייל מארגאנס צייט קאסט פיל טייערער, ווי מען קען זיך פארשטעלען. ער האט מסתמא נישט געוואלט שטארק אויסטיילען זיך פון די איבעריגע בירגער.

מיט א געוויסער צייט צוריק האט א דייטשער זשורנאליסט געוואלט בעקומען אין לאנדאן אנ'אינטערוויו ביי מארגאן און אין א בריף צו איהם האט ער איהם געבעטען, ער זאל איהם שענקען א געשפרעך, וואס וועט געדויערען צוויי מינוט. אבער דער מיליאנער האט די בקשה פון דעם זשורנאליסט אפגעווארפען און ער האט איהם געשריבען, אז יעדע מינוט פון זיין טאג קאסט איהם 50 דאלאר. דער זשורנאליסט האט זיך אבער נישט אפגעשראקען און ער האט געענטפערט דעם מיליאנער, אז ער וויל דאך נעהמען ביי איהם די צוויי מינוטען און איהם דערפאר בעצאהלען. דעמאלט האט איהם דער מיליאנער אויפגענומען און האט איהם געענטפערט:

— וואס ווילט איהר פון מיר?

— איך וויל אייך נאר בעצאהלען פאר די צוויי מינוטען, וואס איהר האט מיר פערקויפט — האט געענטפערט דער זשורנאליסט.

מארגאן האט געמאכט א פער'חידוש'טען פנים און מיט א ביסעל א בעליידיגטען טאן האט ער געזאגט:

— אבער חוץ דעם ווילט איהר דאך פון מיר עפעס הערען. איהר ווילט דאך האבען מיט מיר א געשפרעך פאר אייער צייטונג.

— ניין — האט געענטפערט דער זשורנאליסט — דאס וויל איך נישט.

— אבער פאר וואס האט איהר דען געוואלט מיט מיר האבען א שמועס? — האט מארגאן געפרעגט נאך מעהר פערוואונדערט.

— ווייל איך האב זיך געוועט אויף 500 דאלאר, אז איהר וועט מיך אויפנעהמען — האט דער זשורנאליסט ארויסגעגעבען זיין סוד — איך בעצאהל אייך איצט די הונדערט דאלאר און איך בעקום 500. אזוי ארום פערדין איך 400 דאלאר, ד. ה. מיט הונדערט פופציג דאלאר א מינוט מעהר פון אייך, ה' מארגאן!

דר. הערצל'ס זוהן דערצעהלט פארוואס ער האט זיך גע'שמד'ט

(ענדע פון 3-טע זייט).

האבען אין זיך געהאט א בעהאלטענע בערייטונג: אז זיי ענטהאלטען אין זיך דעם שליסעל צו דער האנס הערצל מיסטעריע. עס דאכט זיך מיר, אז זיין עפענטליכער איבערגעהן צו דער קריסטליכער קירך, איז אפשר בלויז אנ'עקספערימענט, אנ'ערשטער שריט, וואס האט זיך איהם אויסגעוויזען צו זיין נייטיג, אום צו פרובירען דורכפיהרען אין לעבען זיינע טעאריעס.

אלענפאלס, איך פיהל, אז האנס הערצל'ס אקט איז נישט געווען די ענדע פון זיין ביאגראפיע, נאר גיכער דער אנפאנג, ער וועט פון זיך לאזען הערען.

איין זאך איז זיכער: זיין טיפונג האט איהם נישט געבראכט קיין מאטעריעלע נוצען. ער לעבט א זעהר צוריקגעצויגען, פשוט לעבען, פערדינענדיג זיין מאגערן ברויט אלס איבערזעצער פון פראנצויזיש אויף ענגליש. אייניגע ענגלישע און אמעריקאנער פערלעגער פערטרויען איהם זייערע וויכטיגסטע איבערזעצונגען, און ער מאכט זיי אנאנים, אהן ארויפשטעלען זיין נאמען אויף די ערשינענע ביכער. דער זוהן פון דעם בעריהמטען סטיליסט פון דער „נייע פרייע פרעסע", האט גע'ירש'ענט זיין פאטער'ס ליטעראַרישע פעהיגקייטען. אבער ער האט נישט די דראמאטישע, פארבענגרייכע מאגנעטישע פערזענליכקייט, וועלכע האט דעם ערשטען הערצל געמאכט פאר א פאליטישען פיהרער. ער איז אנ'ענגלישער צוריקגעצויגענער טיפ. און פאקט, ער האט מיר אנפערטרויט, אז ער בעטראכט דר. ווייצמאנ'ס פראקטיש-פאליטישע ארבייט אלס וויכטיגער ווי זיין פאטער'ס דראמאטישע אויפטרעטונגען.

און אזוי וואוינט ער זיך אין לאנדאן איינזאם, שטיל, רוהיג און זוכט האַרטנעקיג, איינגעשפארט. דאס אלוועלטליכע יודענטום וועט איהם קיינמאל נישט מוחל זיין דאס וואס ער האט געטון. אבער האנס הערצל, ווי עס ווייזט אויס, האט נאך נישט געזאגט זיין לעצטען ווארט. ער שטעהט ערשט ביי'ם אנפאנג פון זיין קאריערע, און — צום גוטען אדער שלעכטען — מיט אויגען געריכטעט צו פאלעסטינא.

יוסף ברייניז.

Dr. med. H. Lubicz

צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מענער'ישע קראנקהייטען. היילונג מיט קווארץ-לאמפע (האר-אויספאל)

נעהמט אן פון 8—10 און פון 6—8 אוונט.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען

קאנסטאנטינער 9, טעל. 27-81.

פריעשטאנדען פון 12—2 און פון 5—7. נעהמט אויך אן אין לעמבערג, וואגרזשער 17 פון 10—11 און פון 3—5

גאלדענע גליקען

(ראמאן)

(44

דאכט זיך, אז איך האב גאר קיין אנטייל נישט גענומען אין דעם שפעטערדיגען שמועס, נאך דעם, ווי די דאמען זענען אוועק.

אויף וויפיל איך געדענק, איז גערעדט געווארען וועגען רייט-פערד און געיעג-זשרעבאקעס, וואס די שטאלען האבען געגרייט צו די הערבסט-געיעגען.

שוין אפגערעדט דערפון, וואס איך בין געווען א קנאפער מבין אויף פערד, זענען מיינע געדאנקען געווען פערנומען מיט גאר אנדערע מינים זפארט פון „איירעלערען" און געפעהרליכערען מין.

מיר אליין האט זיך אויסגעוויזען פאר מאדנע, וואס איך שעם זיך צוליב איא, איינענטליך, גאנץ קשמייכלענדער סיבה (ביל, גאראנטיר איך, וואלט מיך בשום אופן נישט געקענט פערשטעהן). אבער פון יענעם מאמענט אן, זינט איך האב בעגעגנט מאריא'ן האבען זיך מיינע אנשויאונגען געענדערט.

מאריס, וועלכער האט מיך עטליכע מאל נייגעריג בעטראכט, האט לסוף א פרעג געטון, צי האב איך נישט חשק צו געהן שלאפען.

— יא. איך טרוים וועגען דער בעט, — האב איך געענטפערט — פאריגע נאכט האב איך זיך כמעט פארטאג צוריקגעקעהרט פון סענגאט'ן, און כמעט נישט געשלאפען.

— איך וועל זיך אנשליסען אין אייך — האט יארק געמאלדען — לאמיר דא לאזען ווענדען מיט מאריס'ן און געהן שלאפען.

נעהמענדיג אונזערע ליכט און צווינשענדיג מאריסען מיט ווענדען א גוטע נאכט, זענען מיר אוועק אין אונזערע צימערען.

איך האב זיך געזעגענט מיט יארק'ן, פערביי געגאנגען דעם צימער פון דער לעדי בארארעל און פערשלאסען הינטער זיך די טיר.

עס איז געווען א ווארעמע לבנה-נאכט.

איך האב ברייט געעפענט דאס פענסטער, און עטליכע מינוט געשטאנען טיף איינגעטעמענדיג אין זיך די געשמאקע פרישע לופט.

אבער נישט די לבנה און נישט די נאכט-שטיל קייט האבען מיך געקאנט בעפרייען פון אומרוהיגקייט און פון זארג.

דאס שעפטשען פון דער לעדי בארארעל איז געשטאנען אין מיינע אויערן...

אך, ווען מאריא וואלט געוואוסט, אז אין דעם מאמענט איז מיין געדאנק געווען פערנומען נאר מיט איהר!

מיט א זיפץ בין איך אפגעטראטען פון פענסטער, זיך איבערגעטון אין נאטאנס זיידענער פיזשאמע, און זיך אריינגעלעגט אין בעט אריין.

וואהרשיינליך האט מיר געשטערט די שיין פון דער לבנה, מחמת געוועהנליך, שלאף איך תיכף איין, ווי איך לייג זיך נאר אוועק.

איצט איז אבער דער שלאף צו מיר נישט געקומען.

א צייט לאנג בין איך געלעגען ווי אין א הינהערפלעט, מיט צוגעמאכטע אויגען.

פלוצים האט א שטילער שארך אויפגעטרי־בען דעם דרימעל.

איך האב זיך מאמענטאל אויפגעכאפט און אראפגעשפרונגען פון בעט.

די טיר פון'ם צימער האט זיך שטיל געעפענט און ביי דעם לבנה-שיין האב איך דערזעהן די לעדי בארארעל.

זי איז געווען אנגעטון אין א לאנגען געשפיצטען נאכט-קאפאט; די פיס איהרע זענען געווען בארוועס, און די פלאם-פייערדיגע האהר זענען געווען ארונטערגעלאזט אויף די פלייצעס.

איך מוז זיך מודה זיין — אויסגעזעהען האט זי אין דעם מאמענט מעהר ווי פערפיהרעריש...

שטיל, צומאכענדיג הינטער זיך די טיר, האט זי זיך א ווארף געטון צו מיר, און שטראהלענדיג פאר פרייד און גליק, האט זי געשעפטשעט:

— אך, סאלאמאן, סאלאמאן!...

איהרע נאקעטע הענד האבען זיך ארומגעשלונגעלט ארום מיין האלז.

און — נאך קיינמאל אין לעבען האב איך זיך נאך נישט געפיהלט אין אזא נארישער הילפלאזער לאגע...

כ'האב מורא, אז ווי ליבענסווירדיג און אויפמערקזאם איך בין נישט געווען, האב איך סיי־ווי נישט געקאנט איבערצייגען די לעדי בארארעל, אז מיינע געפיהלען צו איהר האבען זיך נישט געענדערט.

איך בין נישט געווען צוגעגרייט צו אויפנעהמען זי אין אזא ארט, אין אזא צייט און צוליב אזא סיבה.

אין איהרע אויגען האב איך איבערגעלייענט פערוואונדערונג, חשד, בעליידיגונג...

זי איז אפגעשפרונגען פון מיר.

— צו־וואס מאטערט איהר מיך? — האט זי ליידענשאפטליך ארויסגעשעפטשעט — איהר האט אנ'אנדערע? זאגט דעם אמת, סאלאמאן, זאגט דעם אמת!

מחמת דעם אמת דווקא האב איך איהר נישט געקאנט זאגען, האב אי דערשעמט און פערלוירען געשוויגען.

— אך, איהר קענט נישט רעדען — האט זי אויסגערופען. — כ'האב אליין פערשטאנען.

איהרע אויגען האבען זיך צארניג אנגעצונדען און זי האט פערלוירען די מאכט איבער זיך.

— אירינאט! איהר מיינט, אז כ'געהער צו דעם מין פרויען, וועלכע מ'קען נעהמען און אוועקווארפען? איהר האט געמיינט, אז מ'קאן מיך אזוי פשוט אפנארען?

זי האט זיך פונאנדערגעלאכט מיט א בייזען פערצווייפעלטען געלעכטער.

די רויטע האר האבען זיך צעשאטען, דער שפיצען־קאפאט האט זיך פונאנדערגעעפענט, און אינגאנצען איז זי ענהליך געווען אויף א רערצענדע פאנטערע.

— איך האב אייך ליב, נאטאן! — האט זי תאווה'דיגע געשעפטשעט — איך האב אייך ליב אזוי ווי זעלטען א פרוי ליבט א מאן... אבער איך וועל אייך ליבערשט דערהרגענען איידער איבער־געבען צו אנ'אנדערער...

איך האב זיך געוואלט אפרופען מיט א ווארט בערוהיגען זי מיט עפעס, אבער די רייד זענען טויט געבליבען שטעקען אין האלז.

3

— גערענקט!...

(פארטזעצונג קומט).

מאקדאנאלד שאפט א קאבינעט

לאנדאן, 4 (ספ. טעל.) היינט האט באלדווינ'ס רעגירונג זיך אנגעגעבען אין דימיסיע.

מאקדאנאלד איז אויף מארגען, מיטוואך, ארויסגערופען געווארען אין קעניגליכען שלאס, וואו ער וועט פארשטעלען זיין פלאן פון דער נייער רעגירונג.

נאך א רייה קאנפערענצען מיט זיינע פארטיי-חברים, האט מאקדאנאלד שוין פעסטגעשטעלט די ליסטע פון זיין קאבינעט. [illegible] טהאמאס, ערינאר און פון דער רע[illegible] לארענס דארף בעטראכט ווערען אלס אנגעשידען.

דער פסק-דין געגען די אנפאלער אויף די פוילישע ארטיסטען אין אפעלן

אפעלן, 4 (פאט) היינט איז דא פארגעקומען דער פראצעס געגען היטלעראווצעס, וואס זענען בעפאלען די פוילישע ארטיסטען בעת דער פארשטעלונג פון דער אפערע „האלקא".

9 אנגעקלאגטע זענען פארמשפט געווארען צו 2 וואכען תפיסה און איינער צו 17 טעג תפיסה.

פראטעסט פון סאוויעטישען פארשטעהער אין ווארשא

ווארשא, 4. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). דער סאוויעטישער פארשטעהער אין ווארשא באגאמאלאוו האט זיך געווענדעט מיט א פראטעסט אין אויסערן-מיניסטעריום נעגען דעם, וואס פארשטעהער פון דער מאכט האבען זיך בעטייליגט אין די פייערליכקייטען, וואס די גרוזינישע קאלאניע אין ווארשא האט איינגעארדענט די אויך אין דעם נאטעס-יחינסט. וואס איז איינגעארדענט געווארען צום אנדענקען פון פעטלורען.

דאס אינערן-מיניסטעריום האט נעענטפערט אז עס נעהמט ניט צו קענטניש דעם פראטעסט, ווייל עס בעטראכט אלס א אריינמישונג אין די פוילישע אינערליכע ענינים.

ניט-ציוניסטישער א"י-אוונט אין דאנציג

דאנציג, (יט"א) אין דער וואוינונג פון וויצע-פרעזעס פון דער דאנציגער קהלה יוסטיץ-ראט סאנגלער (ליבעראל) איז פאראנשטאלטעט געווארען א ארץ-ישראל-אוונט מיט דער בעטייליגונג פון די אנגעזעהענסטע פערזענליכקייטען פון די ליבעראלע יודען אין דער פרייער שטאט דאנציג. יוסטיץ-ראט סאנגלער האט רעפערירט די איינדרוקען פון זיין לעצטען בעזוך אין ארץ-ישראל דעם פערגאנגענעם פסח און האט מיט בעגייסטערונג גערעדט וועגען דאס נייע ארץ-ישראל. עס האט אויך גערעדט דער לאנדאנער יודישער אינדוסטריעלער ה' אסקאר קאהן, הרב סעגאלאוויטש און דער ליבעראלער קהלה-פרעזעס יוסטיץ-ראט פאביאן. דער לעצטער האט ערקלערט, אז עס איז נויטיג א ועלבסטבעשטייערונג פון גאנצען יודענטום פאר ארץ ישראל.

די געשעהענישען אין לעמבערג

(ענדע פון דער 1. זייט)

בעוויזען די נאטיץ אין ענדעקישען „קוריער פאזנאני" האבען זיך אנגעהויבען די אונרוהען.

קודם-כל ווערט געפיהרט די אויספארשונג וועגען דער האנדלונג פון דער לעמבערגער פאליציי. דאס איז געווען די ערשטע אויפגאבע פון אינערן-מיניסטעריום. די ארעסטירטע סטודענטען וועלען ניט בעפרייט ווערען אזוי לאנג, ווי די אויספארשונג וועט ניט פערענדיגט ווערען. עס וועט אויך מיט דער גאנצער שטרענגקייט אויסגעפארשט ווערען דער גאנצער ענין און די שולדיגע וועלען בעשטראפט ווערען.

ערקלערונג פון פיהרער פון דער פראצעסיע גלח ראקיצקי

לעמבערג, 4. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). דער גלח ראקיצקי וועלכער האט געפיהרט די פראצעסיע אין טאג פון די געשעהענישען האט פאר א מיטארבייטער פון דער „גאזעטא פאראנגא" ערקלערט, אז די פראצעסיע איז ארורך פולשטענדיג רוהיג, נאר בעת דער שפיץ פון דער פראצעסיע איז צוגעקומען צו דער נראדעצקי גאס האט ער דערהערט עפעס געשרייען. דער גלח ראקיצקי האט דערפיהרט די פייערליכקייטען ביז צום סוף און שטילט פעסט, אז עס איז גארנישט און קיינעם געשעהן, וואס זאל ווערט זיין צו ווענדען דערויף די אויפמערקזאמקייט.

נעכטיגע רינג-קאמפען אין ציריך

נעכטען, אין 4-טען טאג פון טורניר, האט שפיעוואטשעק בעזיגט אין דער 2. מינוט קוואפינסקי'ן, ווייס האט לייכט בעזיגט שאכשניידערן, קראוס האט ניט פערענדיגט דעם קאמף מיט שטשערווינסקי, ווייל דער לעצטער האט בעקומען א שטארקען שטויס פון געגנער און האט שוין ווייטער ניט געקאנט קעמפען. שטעקער האט אין דער 6-טער מינוט געלייגט קאכאנסקי'ן.

אויפרוף צו דעם געעהרטען פובליקום

אזוי ווי די צייט איז יעצט זעהר קריטיש, און מיר צייטונגס-פערקויפער מוזען צאהלען פאר דער צייטונג יעדען טאג, בעטען מיר דעריבער דאס געעהרטע פובליקום נישט צו קוועהלען די ארימע צייטונגס-פערקויפער מיט געלד, נאר צאהלען אלע וואך פאר די צייטונגען. אין געגענפאל וועלען מיר זיין געצוואונגען אפצוהאלטען דאס ווייטערדיגע צושטעלען די צייטונג.

גלייכצייטיג, פאדערן מיר, אויף אלע צייטונגס-פערקויפער, אז אויב מען וועט זיין געצוואונגען צוליב דעם נישט בעקומען קיין געלד פון קונדע, אפצוהאלטען דאס צושטעלען די צייטונג — זאל קיין אנדערער צייטונגס-פערקויפער נישט אריינטראגען קיין צייטונג דעם זעלבען קונדע, ווייל אין געגענפאל וועלען מיר זיין געצוואונגען לויט'ן סטאטוט אפצושטעלען איהם פון ווייטער האנדלען מיט צייטונגען.

מיט אכטונג

די פערוואלטונג פון יודישען צייטונגס-פערקויפער-פעראיין אין לאדז.

ס'ווערט געזוכט אינקאסענטען (קעס)

אין א יודישע הילפס-אינסטיטוציע מיט גוטע רעפערענצען, אפערטען אין אדמיניסטר. פון „נייעם פאלקסבלאט" אונטער „אינסטיטוציע". 7520

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט נאוויעבקא 17 טעל. 16-33

- ד"ר ראקאווסקי נאז, האלז, אויערן קר. 10—11 2—5, 6—7
- ד"ר רוזשאנער הויט און געשל. קר. 10—11 1—2
- ד"ר גאלדשטיין - אויגען-קראנקהייטען פאלאק 1—2, 7—8
- ד"ר יוסטמאן נערווען קראנקהייטען 12—2 [illegible]
- ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען 10-12 4-5
- ד"ר פאפיערני פרויען און געבורטס-הילף 11-1/2 1 5-6
- ד"ר קאנטאר כירורגישע-קראנקהייטען 5-4 נאכ. 1—2
- ה"ה ווייסבערג אינג. האלז לונגען-קר. 12—1, 6—7
- ד"ר סטופעל רענטגען 10—12 4—6
- א. גראדזענסקי צאהן-ארצט 3—7
- נ. [illegible] צאהן-ארצט 9—2

צאהן-טעכניק, צאהן-פלאמבען, קראנען, מאסטן א.א.וו. בעם ערצטליך לעטשניצע אין געפונען געווארען א רענטגען-אינסטיטוט.

[illegible]

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

שטעהט אויף דעם שטאט.

ערצט-קאסמעטיש. קאבינעט

פרל. מארקוס נעהמט אן פון 6-9 אוונט

אשטוב מיט א קיך

ווערט פון זאפארט געזוכט. — אפערטען אין אדמ. פון דער צייטונג אונטער ליטערע „P. S."

שטאפעדקעס

שטאפערינס אויף קאמגארן, קליידערשטאף, קענען זיך מעלדען צו:

Langnas & Silberstein, Zachodnia 59

א רוטינירטער בוכהאלטער-קארעספאנדענט

פויליש—דייטש, זוכט א פאסטען פאר א קליינעם געהאלט. ס'קען זיין שטונדענווייז. — אפערטען אין אדמ. אונטער ליטערע „F. M. L." 7722

א סוויטער-מאשין

אנ'80/8-גער געלעגענהייטליך צו פערקויפען. צו ערפאהרען ביי ראקיטאוויטש, ווסכאדניא 43. 7725

א טלית און תפילין

פאהרענדיג צוריק מיט'ן פאביאניצער טראמוויי, האב איך פערלוירען דעם פארינגען מיטוואך א טלית ותפילין. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אפצוגעבען אין אדמ. פון דער צייטונג. 7775

8 = קלאסיגעס מעדכען-גימנאזיום

מיט פולע רעגירונגס-רעכט (קאטעגאריע A)

מ ט 3 פערבערייטונגס-קלאסען (A. B. C.)

MARJA HOCHSTEIN WÓLCZAŃSKA 23 telefon 14-27

דאס איינשרייבען פון נייע שילערינס טעגליך אין די שול-שטונדען

בעם גימנאזיום א נאוויגם „קינדער-היים" סיסטעם פראפעס: מאנטעסארי

Do akt Nr. 776 1929 r.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego XIV rewiru w Łodzi, JÓZEF TOMASZEWSKI, zam. w Łodzi, przy ul. Zachodniej 36, obwieszcza, że w dniu 12 czerwca 1929 r. od godz. 10-ej z rana w Łodzi przy ul. Gdańskiej pod Nr. 101 odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytację ruchomości skladających się z mebli, należących do Juljana Wolfa oszacowanych 420 zł.

Łódź, dnia 4 czerwca 1929 r.

Komornik J. Tomaszewski.

ס'איז פערלוירען געווארען א וועקסעל אויף 100 זל. אויסגעשטעלט י. בגרשטיין ארדרע ה. גאטעסדינער צאהלבאר דעם 27 9 ד. י, ושיא ז. גאטעסדינער. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאר אונגילטיג, — אפצוגעבען צו בורשטיין, זגערזשער 50

א קאלאניאל-געוועלב

מיט א שוי-פענסטער אין בעסטען צענטרום שטאט, צווישען מאניושקי און נרעוו-נוטא גאס מיט פולער איינריכטונג איז פריינדירדיג זאפארט איבערצוגעבען צו ערפאהרן שענקעוויטשא 18 בים מאפעצירער. 7700

לעכער מאשינאווע

ווערען אנגענומען אויסצוניהען צו בילינע פרייזען ביי ג. נארדמאן 29 צעגלניאנא 29

Dr. med. H. LAJCHTER צאהן-כירורג

דיפלאם, קרין, גיטצן און צאנ-קראנקהייטען. Konstantynowska 9. telefon 49-66 od 1½—6 po pol. 4694

Dr. med. W. EYCHNER גינעקאלאג-אקושער

זגערזשער 11. טעל 34-72 נעהמט אן פון 6—8 אוונט.

קנה חכמה קנה בינה ואל תט מאמרי פי

צו די דאפסט ערלעדיגען מאנדאווע זאכן זאלסט דו גלייך קומען צו לויפען אין ביורא

17 פיעטריקאווער 17

52 זאכאדניא 52

אז תלך לבטח דרכך

ווייל אין ביורא ביי ה' מאנעלא ווערט גע-וויסענהאפט ערלעדיגט און געשריבען אלע סאנדאווע זאכען, ביטעס, קלאוזולעס, זאבעו-פיטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, קארנע און ציוויל אפעלאציעס, אדוואלאניעס, אינטערציזיעס, ספעציאליסט פון שותפות-אקטען, איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

מיט אכטונג

י. מאנעלא, פיעטריקאווער 17 דורכגאנג זאכאדניא 52.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה, און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועו-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.

— — טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונט. — — פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג. — בעזונדערע ווארטע-צימער פאר פרויען. —

וויזיט 3 זל.

מעכאנ. שלאסעריי און שווייסעריי

J. REDER

Łódź, Konstantynowska 11

נעהם אן אלער-ארט שלאסעריי-ארבייט און צופאסען פערשידענע מאשינען-טיילען און שווייסונגען, פאר שטריקער ווערט געליפערט טישען מיט מעטמערס פון 30 זל. אן, פאראפינערס פון 7 זל. אן.

ארויס פון דרוק

1) הערשעלע: שבת אויפ'ן טראקט (לידער) פרייז 2 זל.

2) דאס קלאסישע ווערק פרידריך שילער ווילהעלם טעל (טעאטער-שטיק) יודיש: הערשעלע. 5 זל.

צו בעקומען אין אלע בוכהאנדלונגען.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט. בושעושינער 11, טעלעפאן 63-37

אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונט.

- ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערן קר. 4½—3½
- ד"ר קערשנער קינדער-קראנקה. 9-11 3-4½
- ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען 12—2
- ד"ר רובינש הויט און געשלעכט-קר. 12½—1½
- ד"ר שמירגעלד נערווען און גמטיגע קר. 1—2
- ד"ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה. 12½—1½
- ד"ר ווייס כירורגישע קראנקהייטען 2—3
- ד"ר שמערלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף 4½—3½

פטכט-טערפיע, שמראך-שטערונגען ווי שמאכלען א.א. וו: פעקען-שטעלן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהל. איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראצ. אויף פערלאנג היזזיטען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמע און בלוט

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר לאזשינסקי טטא אפאלטקא צאהן-ארצט 10—1 3 6 קינסטליכע ציין, קראנען, מאסטען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויף טעטיג זונטאג.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ — 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.

פאר'ן איינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען

אין טעקסט — 40 „ „ „ „ — 60 „ „ „ 4 „

נאכ'ן טעקסט — 12 „ „ „ „ — 18 „ „ „ 8 „

פאר א מילימעטער-שורה: [illegible] טעקסט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat" Spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.

Czcionkami i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 21;